

Appell

www.folkehjelp.no
Nr. 1, 2015

PALESTINA

Under okkupasjon og blokade

**Posten: Mangfold
på jobben**

**Vinter for irakiske
flyktninger**

**Erlinda Munos
flytter grenser**

Appell

Utgiver: Norsk Folkehjelp
Nr. 1, 2015. Årgang 75

Tidligere *Melding, Helse, Helse
Miljø Trivsel, Norsk Folkehjelp og
Magasinet Norsk Folkehjelp*

Postadresse:

Postboks 8844 Youngstorget
0028 OSLO

Besøksadresse:

Norsk Folkehjelp
Storgata 33 A, Oslo

Telefon: 22 03 77 00

Faks: 22 20 08 70

Internett: www.folkehjelp.no

Redaktør: Torunn Aaslund

E-post: taa@npaid.org

Medarbeidere dette nummer:

Julie Offerdal, Sissel Fantoft,
Eivor Eriksen, Kristine Lindberg,
Ingrid Rostad, Mona Wærnes,
Ellen Heggestad, Ellen Johanne Jarli,
Håkon Ødegaard, Ingvid Skogvold,
Anna L. Bjørnsen, Inger Sandberg,
Julio De La Guardia.

Grafisk utforming: Heydays

Trykk: Aktietrykkeriet AS, Fetsund

Opplag dette nummer: 35 026

ISSN 0804-7758

Annonsekontakt:

Arild Halsne, tlf.: 915 90 578

E-post: arild@hrme.no

Redaksjon avsluttet: 09. februar

Signerte artikler gir ikke nødvendigvis
uttrykk for Norsk Folkehjelps syn.

Ønsker du å bli medlem? Kontakt oss
på telefon 22 03 77 00, eller besøk
oss på www.folkehjelp.no

Norsk Folkehjelp

Innhold

← AKTUELT

4 Posten:
Mangfold på arbeidsplassen

VIS SOLIDARITET

8 Kulda dreper flyktninger i Irak

10 Fra aktivist til ordfører

AKTUELT

12 Nord-Europas største asylmottak

← 14 Amir Musanovic reiser gjerne til månen

16 Ungdom kjemper for atomvåpenforbud

PROFILEN

18 Erlinda Nunos krysser grenser

↪ PALESTINA UNDER OKKUPASJON OG BLOKADE

22 Okkupasjonen i tall

24 Kampen om vannressursene

30 Gaza ligger fortsatt i ruiner

36 Øst-Jerusalem:
Systematisk riving av hjem

LEDER

Aldri sett mørkere ut

I 1999 VAR jeg i Palestina for første og hittil eneste gang. Vi møtte en befolkning i gang med å børste av seg støvet fra krig og konflikt og som gjorde seg klare til å bygge et land.

Vi landet på Gaza internasjonale flyplass – et tydelig symbol på optimisme og håp for en ung stat. Flyplassen ble åpnet i 1998, men etter å ha blitt bombet til ruiner av israelske styrker, ble den stengt for godt allerede i 2001 etter utbruddet av den andre intifadaen.

Siden den gangen synes situasjonen på bakken i Palestina å ha blitt stadig verre, med blokaden av Gaza og enorm vekst i bosettingene på Vestbredden. Utsiktene til en varig fredsløsning har aldri sett dårligere ut. I sommer ble Gaza igjen lagt i ruiner av Israel, i det tredje massive angrepet på bare seks år. På Vestbredden har vi sett en økning i antall arrestasjoner av palestinere, overgrep fra bosettere og riving av palestinske hjem. Palestinere har også stått bak brutale angrep mot sivile i Israel. I tillegg står forsoningen mellom Hamas og Fatah i stampe, noe som bekymrer mange.

1. april i år blir Palestina medlem i Den internasjonale straffedomstolen (ICC). Da kan det hende domstolen blir nødt til å se på de mange overgrepene som begås mot palestinere, i tillegg til potensielle krigsforbrytelser begått av palestinske grupperinger. At dette gjør inntrykk på Israel viser den kontante reaksjonen om å holde igjen palestinernes egne skatteinntekter på over en milliard kroner som straff og pressmiddel mot palestinske myndigheter.

Med dette dystre bakteppet må norske myndigheter være klarere i sin kritikk av israelske overgrep. Det ser heller ikke ut til at den norske regjeringen har planer om å følge landene som anerkjenner Palestina som stat, slik Sverige og 70 prosent av FNs medlemsland allerede har gjort. Palestinerne trenger nå all den støtten de kan få, derfor må Norge følge etter.

Torunn Aaslund

FORSIDEBILDE

Fra sitt ødelagte hus følger to palestinske gutter med på en demonstrasjon mot at FN stanset utbetalingene til palestinerne som fikk husene sine skadet under krigen i Gaza sommeren 2014. I følge FN hadde mangel på internasjonal finansiering tvunget dem til å stanse utbetalingene til titusenvis av palestinere.

Foto: Mohammed Asad/APAImages/Polaris

– Et fyrtårn mot rasisme

I femten år har Posten, med ansatte fra 70 nasjoner, vært Rasismefri sone. Nå har konsernet undertegnet en ny treårsavtale med Norsk Folkehjelp.

TEKST Sissel Fantoft FOTO Ellen Johanne Jarli

Generalsekretær Liv Tørres i Norsk Folkehjelp, konsernsjef Dag Mejdell i Posten og første nestleder i Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund, Gerd Øiahals, signerer avtalen som innebærer at Posten skal være Rasismefri sone i tre nye år.

– For noen år siden spurte vi oss hvordan vi kan ta samfunnsansvar. Svaret er å bidra aktivt til integrering.

RASISMEFRI SONE ER et konsept hvor en virksomhet forplikter seg til å ta henvendelser om rasisme og diskriminering på alvor og tydelig markere at alle er velkomne uansett hudfarge, religion eller kulturell bakgrunn. Konseptet ble startet i 1998 gjennom Fellesaksjonen mot rasisme, et samarbeidsprosjekt mellom Norsk Folkehjelp og LO, og allerede i 2000 undertegnet Posten en avtale om å jobbe for likeverd og sikre mangfoldet blant de ansatte. Nylig troppet generalsekretær Liv Tørres i Norsk Folkehjelp opp hos Posten med en ny treårsavtale til signering.

– Dere er et fyrtårn mot rasisme! Dere gjør en fantastisk jobb når det gjelder inkludering i arbeidslivet, og dette arbeidet har ikke bare betydning for arbeidsmiljøet i Posten, men også i det store bildet, sier Tørres.

VERDEN I ULAGE

Liv Tørres understreker at vi lever i en brytningstid hvor det å møte mennesker som kommer til Norge med respekt og inkludering er viktigere enn noen gang.

– Verden er i ulage og preget av flere store humanitære kriser, og flyktning-

strømmene er større en noen gang siden andre verdenskrig. Også mange land i Europa sliter med økende arbeidsledighet, og internasjonal trender med radikaliserings og ekstremisme øker også her hjemme, sier Tørres, som mener at Posten sender et tydelig signal ved å kjempe målbevisst mot rasisme i arbeidslivet.

– Det er pinlig at folk med innvandrerbakgrunn sliter med å komme ut i arbeidslivet, og det er dessverre slik at det ofte er enklest å ansette noen som ligner oss selv. Dere gjør en kjempejobb med å endre dette – med 14,4 prosent ansatte med innvandrerbakgrunn ligger dere faktisk enda bedre an enn oss i Norsk Folkehjelp! Jeg er veldig glad for samarbeidet med Posten, sier hun.

VIL BIDRA

– Veien til integrering går gjennom arbeid, fastslår konsernsjef Dag Mejdell i Posten.

– Mange forventninger stilles til en virksomhet som vår, og for noen år siden spurte vi oss hvordan vi kan ta samfunnsansvar. Svaret er å bidra aktivt til integrering – vi er en stor arbeidsplass,

og vi mener at det bør være like mange med en annen kulturell bakgrunn enn norsk hos oss som det er i samfunnet for øvrig, legger han til.

Budskapet om Posten som Rasismefri sone gjelder i Postens virksomhet både i Norge, Sverige og Danmark.

– Dette bunner i et verdisyn som handler om hvordan vi ønsker å være og hva vi skal stå for, sier Mejdell.

HARMONISK FELLESSKAP

På alle Postens salgssteder er det satt opp skilt om at Posten er Rasismefri sone, og brudd på spillereglene påtales. Rasismefri sone er også tatt inn som et eget punkt i Postens arbeidsreglement. Hos Postens godsterminal på Alnabru i Oslo jobber folk med mange forskjellige nasjonaliteter side om side i et harmonisk fellesskap.

– Jeg tenker ikke over at vi kommer fra mange ulike land, og det er lenge siden vi hadde noen konflikter. Det hender at det oppstår diskusjoner, men det går aldri på nasjonalitet, men på arbeidsegenskaper, sier Robert Paulsen, som er leder for avdelingen for fortolling storkunde.

Han har jobbet i Posten siden 1982, og fått stadig flere kolleger med en annen bakgrunn enn norsk.

– Da jeg begynte her var det knapt nok én prosent som hadde en annen bakgrunn enn norsk. I dag er andelen stor, spesielt i produksjonshallen, men det er ikke noe negativt i det – her blir alle målt på hva de kan og ikke hvor de kommer fra, sier han.

Ahmed Ahmed Osman kom til Norge fra Somalia i 2006, tok norskkurs i 2007 og begynte i Posten i 2008.

– Posten var min første arbeidsplass i Norge, og her har jeg tenkt å bli værende, for jeg trives veldig godt. Det er ingen rasisme i Posten – jeg jobber sammen med kolleger fra Norge, Sudan, Pakistan og Eritrea og vi samarbeider fint. Språket er norsk, men det hender at vi tuller litt på hverandres språk, sier han.

Et sentralt mål for Posten er å øke antall ansatte med innvandrerbakgrunn i stab og ledelse fra 5 til 7,5 prosent i løpet av 2015. Et av tiltakene er utviklingsprogrammet «Du gjør forskjellen» for Postens egne ansatte med høyere utdanning. Også Osman har planer om å videreutdanne seg i Posten.

– Jeg tar kurs og satser på å prøve meg i forskjellige avdelinger, sier han.

På Robert Paulsens avdeling er snittalderen høy og arbeidsmengden øker dramatisk fra år til år, ikke minst på grunn av økt internetthandel.

– Vi er helt avhengig av rekruttering fra egne rekker. For å jobbe hos oss må man ta kurs hos Tollvesenet, og det er noe Posten legger til rette for. Jeg tok selv høyskoleutdanning mens jeg jobbet i Posten, forteller han.

AKTIV FAGBEVEGELSE

Rasismefri sone startet som et samarbeid mellom Norsk Folkehjelp og LO, og fagbevegelsen spiller en sentral rolle. Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund (Postkom) har vært en pådriver for Rasismefri sone helt siden forbundet ble dannet i 2000.

– Rasismefri sone var vårt første hjertebarn – vi ble jo dannet samme år som den første avtalen ble undertegnet. Hvis ikke Posten med sin sammensetning av arbeidsstokken skulle tatt imot en slik utfordring, hvem skulle gjort det da, sier første nestleder i Postkom, Gerd Øiahals.

På Postens godsterminal på Alnabru i Oslo jobber folk med mange forskjellige nasjonaliteter side om side i et harmonisk fellesskap. To av disse er Robert Paulsen og Ahmed Ahmed Osman.

**Etter et langt liv
er det mye du
etterlater deg.**

**Solidaritet
kan være
noe av det.**

Gjennom en testamentarisk gave til Norsk Folkehjelp kan du bidra til at solidariteten lever videre etter at du selv har gått bort. Vil du vite mer om hvordan du kan tilgodese Norsk Folkehjelp se www.folkehjelp.no eller ring **22 03 77 00**.

Norsk Folkehjelp

Vinteren tar liv i Irak

– Hjelpen strekker ikke til, behovene er for store. Men vi kan forsøke. Vi vil ikke stanse opp, men fortsette å jobbe dag og natt. Hvordan kan vi uansett sove når våre medmennesker fryser i kulda og har tomme mager?

TEKST Kristine Lindberg FOTO FMB, Scanpix

Vinterkulda gjør tilværelsen enda hardere for flykningene. Som her i Baherka flykkningleier i Erbil, Nord-Irak.

«Flere titalls tusen familier lever utenfor leirene under svært kummerlige kår, uten tilgang til varme, elektrisitet eller hjelp.»

PÅ KARTET

DETTE SIER LEDEREN av Public Aid Organization (PAO), Norsk Folkehjelps partner i Irak. De kjemper mot følelsen av håpløshet. Og nå gjør vinteren tilværelsen ekstra vanskelig for internt fordrevne flyktninger i Irak. Norsk Folkehjelp samarbeider tett med PAO og seks andre lokale organisasjoner for å nå ut med ovner, tepper og matrasjoner, i tillegg til hygieneartikler og medisiner.

HAR VI SLUTTET Å BRY OSS?

13,6 millioner mennesker er på flukt fra krigene i Syria og Irak, og mange er uten mat eller tak over hodet. Bare i Irak ble 1,9 millioner mennesker fordrevet i 2014, i første rekke som følge av offensiven til Den islamske staten (ISIL) og krigen mot dem. De kommer i tillegg til én million som er på flukt fra før, og 190 000 som har forlatt landet.

FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) mener verdenssamfunnet er i ferd med å bli ufølsomt for flyktingenes behov. Norsk Folkehjelp etterlyser mer midler til å hjelpe internflyktingene.

– Med kulde og snø øker behovet for støtte og hjelp betraktelig. Dette skjer samtidig som at verdien av den norske kronen har falt sammenlignet med dollaren, noe som igjen fører til at vi når ut til færre trengende, sier Mahdi Maghdid Qadr, programleder for Norsk Folkehjelp i Irak.

– Det er et stort behov for mer støtte fra det internasjonale samfunnet, legger han til.

SPESIELT SÅRBARE UTENFOR LEIRENE

Kun 14 prosent av flyktingene i Irak bor i organiserte flyktingleirer. Resten er spredt rundt omkring og er vanskelige å nå hvis man ikke har lokal kjennskap.

– Flere titalls tusen familier lever utenfor leirene under svært kummerlige kår, uten tilgang til varme, elektrisitet eller hjelp, sier Maghdid Qadr.

Norsk Folkehjelps partnere i Irak har oppsøkt flere fordrevne familier som fortsatt bor i delvis åpne telt eller bygninger.

– Disse menneskene faller utenfor de større hjelpeapparatene og er overlatt til

seg selv og det folk i området kan avse. I samarbeid med våre partnere klarer vi å nå fram til disse flyktingene med mat og varme klær.

RAMMER BARN OG ELDRE

Den 12. januar i år skrev avisen Baghdad Post om 16 internt fordrevne barn som ikke overlevde kulda. Flere lokale og internasjonale organisasjoner advarte om at liv ville kunne gå tapt lenge før vinteren satte i gang – uten nevneverdig respons fra verdenssamfunnet.

Norsk Folkehjelps partnere har kartlagt 45 000 internt fordrevne familier som oppholder seg i seks fylker i nordlige Irak, hvor alle nå har et ekstra behov for assistanse.

– Av disse er 9100 familier spesielt sårbare og trenger umiddelbar hjelp. Vi deler nå ut ovner, madrasser og varme pledd til alle disse familiene, som bor spredt i Duhok, Suleymania, Saladin og Diyala-provinsen. Verst er det for barn og eldre, og mange rammes av lungebetennelse og alvorlig diaré. Ovnene og teppene redder liv, slår Maghdid Qadr fast.

– Vi er ikke her for å klippe snorer

TEKST OG FOTO Torunn Aaslund

Urfolksaksjonister i Ecuador stiller til valg og har vunnet ordførerplassen i flere kommuner i Ecuadors høyland. En av disse har vært leder og aktiv i Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon Conaie i mange år. Som ordfører er han fast bestemt på å gjennomføre idealene fra sin tid som aktivist.

UNDER BILDET AV urfolks- og kvinneaktivisten Dolores Cacuangó, som virket på begynnelsen av det 20. århundre, sitter Guillermo Churuchumbi, ordføreren i Kayambe, og signerer papirer selv om klokken nærmer seg ti om kvelden. Han ble valgt i 2013 og skal snart levere sitt første kommunebudsjett. Hans viktigste mål er å få folk med i budsjettprosessen.

Churuchumbi var tidligere leder i urfolksorganisasjonen Conaie, en paraplyorganisasjon for urfolk i Ecuador. Sammen med ham på kontoret denne kvelden sitter to andre legendariske representanter for urfolksbevegelsen og det sivile samfunn i Latin-Amerika, Humberto Cholango og Ramon Lanchimba.

– Det er viktig for oss at innbyggerne får være med å bestemme hva vi skal prioritere i budsjettet, sier ordføreren. Befolkningen må først organisere seg og deretter må de presentere forslag til oss folkevalgte om hva de trenger og hvor behovene er størst.

– Dette er den første interkulturelle, flernasjonale, uavhengige og desentraliserte kommunen i landet, forteller han. – Vi skal forandre samfunnet og

være der for dem som trenger det mest: Kvinner, barn og ungdommer.

Det er 40 barnehager i kommunen og ordføreren vil sette opp et system der bønder kan levere mat direkte til barnehagene og kutte ut alle mellomledd. Det vil gi større inntekter til bonden og sunnere mat til barna. De nye maktthaverne vil bringe ungdommen inn i den digitale tidsalderen og har kjøpt inn lesebrett til alle femte- og sjetteklassingene. Tilgang løser de ved å opprette trådløse nettverk på skolene, i offentlige bygninger og i parkene. De vil rette opp skjevheter ved å gi like mye i støtte til urfolkskulturen som til mestiskulturen.

RETTFERDIG FORDELING AV VANN

– Vann er en prioritet her og vi arbeider for å få til en omfordeling av vannressursene og for at folk skal ha tilgang til rent vann, forteller Churuchumbi.

– Slik kan vi forbedre folkehelsen.

– Vi vil finne fram til måter å forbedre jordbruket på, og øke produksjonen med økologiske prinsipper, men tilgang til vann er et stort problem for oss, forteller han.

– Agroindustrien bruker opp mye

← Guillermo Churuchumbi gikk fra å være urfolkstalsmann til politisk leder for alle innbyggerne i Kayembe kommune.

→ – Vi stilte ikke til valg for å klippe snorer, men for å endre samfunnet, sier den tidligere lederen i Conaie, Humberto Cholango, på besøk hos ordføreren.

av vannet og for å få en mer rettferdig fordeling av vannressursene ønsker vi å opprette et vannfond. Men vi får ingen støtte til dette fra de sentrale myndighetene. Vannfondet skal hjelpe oss med å ta vare på de naturlige vannreservene, slik at vi kan sikre en rettferdig fordeling av denne ressursen, sier han.

LIVSFARLIG KAMP MOT KORRUPSJONSKULTUR

På spørsmål om hvilke endringer som vil bli vanskeligst å innføre i kommunen, svarer Churuchumbi resolutt:

– Kampen mot korrupsjon. Korrupsjonskulturen er gammel og inngrodd og den er vanskelig å bekjempe blant annet fordi vi siden kolonitiden har hatt en hierarkisk organisering av samfunnet. Jeg tror at vi må bruke minst to år på å bekjempe korrupsjonen, sier han.

Folkelig deltakelse, etterrettelighet og åpenhet er hans oppskrift mot korrupsjon. – Vi vil avholde offentlige høringer og har opprettet grupper som vil ha som oppgave å følge med på politikerne og de offentlig ansatte, forteller han.

Kampen mot korrupsjon er farlig og ordføreren måtte for to uker siden innkalle til pressekonferanse der han informerte om at en plan om å drepe ham hadde blitt avslørt, og at attentatplanene hang sammen med hans kamp mot korrupsjon.

SOSIAL BEVEGELSE SLITER

Humberto Cholango, tidligere mangeårig leder i Conaie og en sentral aktør i urfolks kamp for rettigheter i Latin-Amerika som til nå har lyttet og nikket når ordføreren forteller om hva de ønsker å endre i rådhuset og kommunen forøvrig, tar ordet:

– Vi ønsker å vise at vi kan ha en annen tilnærming for å redusere ulikhet

og ha et inkluderende demokrati, sier Cholango. Det er vanskelig for oss å nå fram med våre ideer fordi myndighetene og mektige aktører som de høyrevridde oligarkene opptar hele arenaen og de sosiale bevegelsene slipper ikke til i samfunnsdebatten. Nå har vi muligheten i disse kommunene til å vise at det er mulig å finne alternative veier som gir mindre ulikhet og mer rettferdighet og demokrati. Flere lokalsamfunn vil ta etter oss dersom vi lykkes.

– Vi er ikke her for å være byråkrater, vi stilte ikke til valg for å klippe snorer. Vi ønsker å endre politikken og vi ønsker å endre folks holdninger, fastslår Humberto Cholango.

↑ Luis Espinosa (t.v.) og Solana Albo representerer 632 matvareprodusenter i Kayembe kommune. De har organisert seg for å sikre produksjon av trygg mat som blant annet deles ut i barnehagene. – Vårt mål er mer mat og bedre mat slik at vi, våre familier og hele samfunnet kan leve sunne liv.

PÅ KARTET

Hele verden under samme tak

TEKST Sissel Fantoft FOTO Eivor Eriksen

1. februar overtok Norsk Folkehjelp driftsansvaret for Nord-Europas største transittmottak på Haslemoen i Våler kommune. Ambisjonen er å gjøre det til Norges beste mottak.

En høytidelig markering med taler og kake fant sted da Hero overlot driftsansvaret for Haslemoen transittmottak til Norsk Folkehjelp.

NORSK FOLKEHJELP OVERTAR ansvaret for Haslemoen transittmottak fra Hero, som har drevet det i seks og et halvt år. Mottaket ligger på området til en gammel militærleir ikke langt fra Flisa. 30. januar møttes representanter fra både Hero og Norsk Folkehjelp på mottaket for en høytidelig markering av overtakelsen.

– Alle ansatte fortsetter med Norsk Folkehjelp som ny arbeidsgiver, og det er mye som skal på plass. Vi er opptatt av å ta vare på beboere og ansatte i denne prosessen, slik at de skal merke minst mulig til endringene, sier prosjektkoordinator Anne Løvlien i Norsk Folkehjelp, som har ansvaret for oppstartsfasen.

STØRST I NORGE

I 2014 var mennesker fra hele 36 nasjoner innom mottaket på Haslemoen. Her venter de i uker og måneder på å bli kalt inn til intervju hos UDI for å legge fram saken sin. I løpet av 2015 skal mottaket utvide kapasiteten fra 600 til 800 plasser, og blir dermed det største mottaket i Norge.

– Her bor det både familier og enslige, men ikke enslige mindreårige asylsøkere. Det er en overvekt av enslige mannlige

beboere mellom 18 og 35 år. Når beboerne har vært på intervju hos UDI blir de sendt videre til ordinære mottak, sier mottaksleder Ola Cato Lie.

På mottaket serveres fire måltider hver dag, og i tillegg får beboerne det de trenger av toalettartikler. Voksne beboere får 245 kroner annenhver uke i lommepenger, mens barn får 195 kroner.

– Det er ikke noe luksusliv de lever her – tvert imot! De bor på seksmannsrom og deler dusj og toalett på gangen, og den mentale slitasjen er stor. Med så mange nasjonaliteter er det nesten som om vi har hele verden her – og kanskje også hele verdens lidelser, sier Lie.

DRØMMER OM JOBB

For å få dagene til å gå mens de venter på å bli innkalt til intervju bidrar flere beboere frivillig med ulike oppgaver. Dhaba Hussein (30) fra Etiopia er med i renholdsgjengen.

– Jeg reiste fra Etiopia fordi det er et utrygt sted å være – kvinner blir tvangs-giftet, voldtatt og drept, og da foreldrene mine ble drept dro jeg til Sør-Afrika, forteller Hussain, som tidligere jobbet som tolk i rettsvesenet i Etiopia.

*Dahaba Hussain,
Arda Abdi, Shukri
Mohammed og Ayan
Haybe er alle frivillige
i vaskegjengen på
Haslemoen transitt-
mottak.*

– Da jeg kom tilbake til Etiopia ble jeg arrestert, men jeg klarte å rømme og kom meg etter hvert til Norge. Her på Haslemoen føler jeg meg trygg, og jeg drømmer om å få meg en utdanning og jobb. Men jeg blir deprimert av den lange ventetiden, og klimaet her er ikke bra for revmatismen min, sier hun.

Inne i den store kantina summer det av alle verdens språk når det er tid for middag. Hussain Beiruti (27) er en av mange syrere som venter i spenning på beskjed om han får bli i Norge.

– Jeg er utdannet elektriker og jobbet i Golf-området da krigen brøt ut i Syria. Det var umulig for meg å dra hjem igjen, derfor dro jeg til Norge via Tyrkia, Hellas og Italia. Familien min bor fremdeles i Damaskus, men livene deres har stoppet fullstendig opp. Min drøm er å kunne jobbe her i Norge slik at jeg kan sende penger hjem til familien min. Jeg er veldig takknemlig for alt de ansatte her på Haslemoen gjør for oss, sier han.

*Syriske Hussain
Beiruti håper å kunne
få seg jobb som elek-
triker i Norge, slik at
han kan sende penger
hjem til familien sin i
Damaskus.*

EGEN HELSESTASJON

Våler kommune med sine 3700 innbyggere er et område med lite næringsdrift, og derfor representerer Haslemoen mottak gode inntekter. Tilskudd fra UDI og vertskommunetilskudd, lønnsbudsjett for ansatte, lommepenger til beboerne, taxiutgifter, kjøp av helsetjenester, leie av idrettshaller og så videre utgjorde totalt om lag 13 millioner kroner i 2014.

– Våler kommune driver egen helsestasjon her på mottaket og har besøk av lege to ganger i uka. Og mange av våre 50–60 ansatte fordelt på 30 årsverk er rekruttert lokalt. Lokalsamfunnets syn på mottaket varierer, noen er positive mens andre synes det er vanskelig med så mange fremmede, sier Ola Cato Lie. Mer enn 40 prosent av de ansatte har selv

innvandrers- eller asylsøkerbakgrunn, og snakker 19 språk til sammen.

– De er en veldig flott gjeng, og vi gleder oss til å få dem med på laget til Norsk Folkehjelp, sier Anne Løvlien.

LANDETS BESTE

Enhetsleder for flyktning- og integreringsenheten i Norsk Folkehjelp, Tom Hjertholm, er stolt og glad over å kunne ta over Norges største mottak.

– Ambisjonen vår er at dette også skal bli landets beste mottak. Samarbeidet mellom oss som driftsoperatør, UDI, huseier og kommunen er nøkkelen til suksess, og vår serviceerklæring er at hver enkelt som kommer hit skal føle seg velkommen. Vi skal jobbe med infra-

strukturen og sørge for at beboerne får tilgang til internett, og så skal vi løfte aktivitetshuset. Det første jeg tenkte da jeg kom hit er at her fins det masse muligheter, og Norsk Folkehjelp er villig til å satse, sier han.

Beboernes beste er den viktigste grunnen til at Norsk Folkehjelp driver totalt 8 mottak med 2000 beboere i Norge.

– Det er én grunn til at vi driver mottak og det er beboerne. Norsk Folkehjelp arbeider politisk for å bedre forholdene på mottakene. Rammevilkårene blir stadig trangere, men vi kjemper for at beboerne skal beholde de godene de har i dag, og forbedre dem, sier Hjertholm.

Send meg til månen om dere vil!

Han er vrang, Amir. Her gjør vi et forsøk på å få til et stykke undersøkende journalistikk ved å få en medarbeider til komme med kritikk av sin arbeidsplass gjennom 18 år, men nei. Det er rett og slett ikke mulig å få Amir Musanovic til si noe negativt om Norsk Folkehjelp.

TEKST OG FOTO Håkon Ødegård

EN SKULLE JO tro, at etter så mange år med livsfarlig minerydding i ni land, at mannen hadde en aldri så liten innvending mot nordmenn, eller Folkehjelpas arbeidsmåter. Men neida, mannen holder på sitt og påstår hardnakket at hans arbeidsgiver er verdens beste.

Han er også seriøs når han sier at om Norsk Folkehjelp skulle be ham om å dra til månen for å rydde miner så hadde han sagt ja! Ikke nok med at han er grenseløst positiv, det finnes til og med en til av samme slaget. I Iraks ørken sitter det nemlig en tro kopi og rydder miner, og han heter Amer.

BEGYNNELSEN

De to eneggede tvillingene Amir og Amer Musanovic fødtes en varm oktoberdag i 1969 i Sarajevo, i det som dengang var Jugoslavia. Brødrene var så like at de noen ganger bytta på kjæresten, men det fikk en brå slutt da det ble oppdaga. På skolen benyttet de seg aldri av mulighetene denne likheten ga dem, forsikrer Amir.

Eneggede tvillinger som de er, fulgte de nesten samme livsløp. Begge gikk på militærakademiet i Sarajevo, og begge

fikk jobb på ammunisjonsfabrikken i byen. Da Norsk Folkehjelp søkte etter folk rett etter borgerkrigen i 1995, søkte først Amir. Han fikk jobben og like etterpå fikk han broren med seg. (Her skumles det i gangene om at ingen er sikre på hvilken bror som faktisk jobbet når og hvor, siden de faktisk er prikk like, men dette er bare rykter.) Uansett ble det starten på en spesiell karriere for de to brødrene Musanovic og et livslangt løp i mineryddingens tjeneste. Nå i 2015, atten år etter, jobber Amer i Irak som Technical Advisor med miner på andre året mens Amir er i Zimbabwe, rett fra Tadsjikistan.

INNOVASJON I FOLKEHJELPA

Amir forteller at han har gått gradene i systemet, først minerydder, så teamleder, deretter supervisor. Han har også erfaring fra å jobbe med mekanisk minerydding og går inn i posisjonen som Technical Field Manager i Zimbabwe. Det vil si at han er sjefen for alle minerydderne i landet.

– Vi brødrene var så heldige å ha gode instruktører helt fra begynnelsen, sier Amir.

– Vi så på dem som idoler, sier han, og nevner Per Breivik og Grethe Østern fra tiden i Bosnia.

Amirs eneste sidesprang var da han var utleid til Danish Demining Group i Afghanistan fra 2005 til 2006.

– Det var for stor forskjell på den mer utpregete kommersielle aktøren og Folkehjelpa. De bryr seg ikke om deg på samme måten, sier Amir, som straks var tilbake i folden.

– Innovasjon har jeg bare sett hos oss, sier han og nevner arbeidet med Cluster bombs.

HANDLER OM SOLIDARITET

Amir var i Libanon i fire år, Laos en kort stund, Kambodsja, Sør-Libanon, Sør-Sudan, Vietnam og Tadsjikistan. Til sammen 18 år for Norsk Folkehjelp. På spørsmål om forskjellene mellom landene, tenker Amir seg litt om, før han svarer:

– Noen steder holder det å si en ting én gang, andre steder må det kanskje gjentas noe mer, men gud skapte jo alle forskjellige, sier han diplomatisk.

– For eksempel er folk i Zimbabwe

mer opptatt av å følge reglene, mens hjemme i Bosnia har vi mista folk fordi de ikke ville følge skilt. For meg handler det uansett om gleden av å overføre kunnskap. Når jeg er ferdig ser jeg at kunnskapen er overført, og da er jeg en lykkelig mann. Når jeg kommer til et nytt land leser jeg meg opp på historien. Hva liker og hva misliker de, hva skal jeg gjøre, og hva skal jeg ikke gjøre. Det handler om respekt, og så undervurderer jeg aldri noen. Vi må føle hva de føler, sier Amir engasjert.

Amir mener at den norske og den bosniske mentaliteten er ganske lik. Vi har samme humor, samme syn på livet. Vi forholder oss på en god måte til religion og kjønn. Jeg har sett andre aktører, og det var slett ikke slik.

– Det er solidaritet det faktisk handler om og alt dette forsøker jeg å gi videre til de lokalt ansatte i de landene jeg jobber i, sier Amir.

Med kone og tre halv voksne barn hjemme i Sarajevo er Amir tydelig på at han har to familier. De der hjemme og så Norsk Folkehjelp. Han er hjemme hos familien hver tredje måned, to til tre uker av gangen. Dette er en del av realitetene

i det bosniske livet, å jobbe ute i verden. I tillegg handler det også om å engasjere seg i humanitært arbeid.

Ulykker har han heldigvis ikke vært med på selv, men broren har opplevd at en mine gikk av. Han ble heldigvis ikke hardt skadet.

– Det handler om rutiner og atter rutiner og god oppfølging. Man tar aldri snarveier. Om det skjer noe er det alltid menneskelig svikt, er Amirs erfaring.

– Det er noen som ikke har fulgt systemet. Har du det, er det trygt.

LIDENSKAP FOR TEKNOLOGI

Det eneste stedet utenom Bosnia hvor tvillingbrødrene jobbet sammen var i Sør-Libanon. Der fikk de ofte henvendelser på tvers, og skapte endel forvirring, da folk ikke hadde mulighet for å skille Amir fra Amer.

Amir blir opptatt av kameraet mitt. Amirs store lidenskap, i tillegg til jobben for Norsk Folkehjelp, er nemlig ny teknologi. En lidenskap som går godt sammen med jobben som sjef for mine-ryddingsarbeidet i Zimbabwe.

Nå kan du støtte oss på en morsom måte!

Vinner du, vinner naboen – og vi “vinner” hver gang!

Norsk Tipping lanserer Nabolaget, et spill der naboen vinner om du gjør det, og du vinner om naboen gjør det. Førstepremievinneren trekkes tilfeldig blant spillerne og vinner 1 million kroner, mens resten av premiene går til nabospillerne. Overskuddet går til humanitære organisasjoner og samfunnsnyttige formål.

Spill nå og følg trekningen på TV 2 fredag!

Norsk Folkehjelp

Kjemper for atomvåpenforbud

Det er på høy tid at atomvåpen blir forbudt, mener sentralstyremedlem i Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Thea Katrin Mjelstad fra Arna. Hun representerte Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom på en internasjonal konferanse om de humanitære konsekvensene av atomvåpen i Wien.

TEKST OG FOTO Julie Strand Offerdal

THEA KATRIN VAR en av seks deltagere fra Solidaritetsungdom på en sivilsamfunnskonferanse i forkant av konferansen i Wien. I to dager var aktivister fra hele verden samlet for å lære om de humanitære konsekvensene av atomvåpen, og hvordan de kan jobbe for å få til et internasjonalt forbud mot våpnene.

– Det er veldig mange grunner til at atomvåpen bør forbys. De er masseødeleggesvåpen som forårsaker ufattelige lidelser hos sivilbefolkningen, i tillegg til enorme direkte og langsiktige konsekvenser for miljøet. Det finnes ingen beredskap, ingen måte å beskytte seg på når en atombombe går av. Det eneste vi kan gjøre er å forby og fjerne dem, sier Thea Katrin.

På konferansen fikk deltakerne høre fra overlevende etter atombombene over Hiroshima og Nagasaki i 1945, og om ettervirkningene etter atomprøvesprengningene på Marshalløyene. De fikk også høre om alvorlige nesten-ulykker med atomvåpen som følge av tekniske eller menneskelige feil.

– Konsekvensene av en atombombe er katastrofale, men likevel er sikkerheten rundt dem altfor dårlig. Historiene som

har kommet fram de siste årene er grunn til å bli redd. Det har skjedd så mange nestenulykker ved både frakt og oppbevaring av atomvåpen, og USA alene har mistet elleve. En gang fraktet mannskapet på et fly atomvåpen rundt i flere timer og lot det stå ubevoktet på flyplassen fordi de ikke visste at det var det de hadde i lasten. Det er absolutt grunn til å være redd for disse våpnene, sier Thea Katrin.

Konferansen i Wien var den tredje i sitt slag, og det møtte representanter fra over 150 land. To tilsvarende konferanser har blitt holdt tidligere, den første i Oslo i mars 2013. Thea Katrin forteller at det er økende interesse for å diskutere de humanitære konsekvensene av atomvåpen.

– I Wien deltok flere land enn noensinne, og stadig flere sier de er interessert i å diskutere et internasjonalt forbud.

Selv er hun ikke i tvil. Atomvåpen må forbys, og det så fort som mulig.

– Det finnes internasjonale forbud mot både kjemiske og biologiske våpen. Atomvåpen er det eneste masseødeleggesvåpenet som ennå ikke er forbudt. Det vil vi gjøre noe med, sier Thea Katrin.

FAKTA OM ATOMVÅPEN

- Det finnes over 16 000 atomvåpen i verden i dag.
- Statene som har atomvåpen er USA, Russland, Frankrike, Storbritannia, Kina, India og Pakistan. I tillegg mistenker man at Israel og Nord-Korea har våpnene, men man vet ikke sikkert.
- Atomvåpen har blitt brukt mot mennesker ved to tilfeller: Bombingen av de japanske byene Hiroshima og Nagasaki i 1945. Over 210 000 mennesker døde i disse angrepene, og hundretusenvis fikk alvorlige skader.
- Atomvåpnene som finnes i dag er mye kraftigere enn bombene som ble sluppet i 1945.
- Dersom et våpen skulle detonere i dag, ville det føre til humanitære lidelser som er mye større enn det verdenssamfunnet har ressurser til å takle.
- Undersøkelser har vist at risikoen for at et atomvåpen detonerer ved et uhell eller på grunn av teknisk svikt er mye større enn atomstatenes myndigheter har gitt uttrykk for.

Ungdommer fra hele Norge møtte statsminister Erna Solberg under lanseringen av den globale kampanjen Action2015.

Stilte klare krav til Erna

Verden er ikke fattig, den er urettferdig, sa Natalie Andersen fra Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom til Erna Solberg torsdag. Natalie er en av 15 ungdommer som møtte statsministeren med krav om at hun er modig og ambisiøs i forhandlingene om nye bærekraftsmål og klimamål.

TEKST OG FOTO Julie Strand Offerdal

NATALIE ANDERSEN fra Norsk Folkehjelp i Malm syntes det var spennende og litt skummelt å holde appell for statsministeren.

Møtet med statsministeren markerer lanseringen av Action2015, en global kampanje med over 1000 organisasjoner i over 120 land. Kampanjen krever at verdens ledere blir enige om å utrydde ekstrem fattigdom, forhindre farlige klimaendringer og takle ulikhet i forhandlingene om FNs bærekraftsmål og klimaforhandlingene.

MÅ REDUSERE ULIKHET

I sin appell til oppfordret Natalie statsministeren til å legge vekt på et klart og tydelig bærekraftsmål om å redusere ulikhet.

– Fattigdom handler ikke bare om lite ressurser, det handler om urett, korrupsjon, undertrykking og griskhet – rettferdiggjort gjennom diskriminering og klasseskille. Det viktigste for oss er å arbeide for en mer rettferdig fordeling av makt og ressurser, og at folk skal ha rett til å endre sine egne samfunn. Da

må vi støtte dem i kampen, og vi må redusere ulikhet, sier Natalie.

ATOMVÅPENFORBUD MÅ TIL

Natalie er leder av ungdomsgruppa i Norsk Folkehjelp Malm, og har vært engasjert i lokallaget siden hun begynte på ungdomsskolen. Det er fint å ha et alternativ til ungdomsklubben for dem som engasjerer seg i politikk, synes hun.

– Jeg liker å møte andre og snakke om temaer hvor vi kan være med å bidra. Vi prøver hele tiden å engasjere flere ungdommer.

Kampen for et forbud mot atomvåpen er en av de viktigste sakene for ungdommene.

HÅPER ERNA LYTTET

Da hun fikk tilbudet om å møte Erna Solberg grep hun sjansen med en gang.

– Det var veldig spennende og litt skummelt. Erna lyttet til oss, og ba også om å få appellene tilsendt etterpå, avslutter hun.

Vi krever handling mot urettferdighet

Denne utgaven av Appell handler om Palestina, en sak som ligger oss i Solidaritetsungdom svært nær fordi palestinerne er et av de fremste eksemplene på et av slagordene våre, nemlig: verden er ikke fattig, den er urettferdig!

Med sine langstrakte strender ved Middelhavets kyst kunne Gaza vært et ferieparadis, men det er lite som minner om paradis når vi ser bildene fra Gaza i dag. Israel har gjentatte ganger bombet skolene, sykehusene og hjemmene, og senest i sommer ble vi vitne til nok et av Israels forsøk på å knuse kampviljen ved å knuse alt annet. På Vestbredden kunne palestinske bønder livnære seg av en fruktbar jord, men etter at olivenlundene havnet på feil side av muren er det blitt en fjern drøm.

Palestinerne kunne utnyttet ressursene i landet sitt og stått på egne bein, men den folkerettsstridige okkupasjonen tar fra dem denne muligheten. I stedet for å livnære seg på fiske, jordbruk eller turisme er palestinerne en av de største mottakerne av bistand i verden. Når vi vet at problemet ikke er fattigdom, men urettferdighet, vet vi også at løsningen ikke er veldedighet og stakkarsliggjøring. Løsningen er solidaritet, det å stå sammen for å forandre det vi er misfornøyd med i verden.

Vi i Solidaritetsungdom tror på ungdomsmakt og på det å kreve handling mot urettferdigheten i verden. Derfor tar vi et tydelig standpunkt for palestinerne. Av samme grunn har vi tatt et standpunkt mot atomvåpen og var på atomvåpenkonferansen i Wien som tok arbeidet til et helt nytt nivå. Det kan du lese mer om i dette nummeret av Appell. Du kan også lese om kjempetøffe Natalie som er leder for solidaritetsungdomsgruppa i Malm og som fortalte statsministeren hvor viktig kampen mot ulikhet er i de nye bærekraftsmålene. Alt dette er eksempler på ungdomsmakt, og det fineste i verden er å se på alle de flotte ungdommene som hver eneste dag bruker sin ungdomsmakt for å vise solidaritet!

Solidarisk hilsen
Ingrid

ERLINDAS MOTTO:

– Gjør aldri for andre det de kan gjøre selv!

Hun organiserte 10 000 kvinner i Peru, og måtte flykte da hun fikk trusler fra terrorgrupper og militære. I Norge hjelper Erlinda Munoz innvandrerkvinner med å få tro på seg selv.

TEKST OG FOTO Julie Offerdal

Engasjementet for kvinnes rett til å delta i samfunnet startet i Peru, men er like sterkt i dag for innvandrerkvinner i Norge.

– Vi skal ikke lære oss norsk for nordmennenes skyld, men for vår egen!

– **NORGE ER ET** paradiset, sier Erlinda Munoz, daglig leder av Norsk Folkehjelps prosjekt for innvandrerkvinner i Oslo. Prosjektet har fått navnet *Oasen, Kvinner krysser grenser*.

– Her er det nesten uendelig med muligheter. Men man må selv ta ansvar for å gjøre noe med det, sier Munoz.

ORGANISERTE 10 000 KVINNER

Hjemme i Peru, hvor hun bodde de første fire tiårene av sitt liv, var ting annerledes. Kvinner hadde liten innflytelse, mennene ville helst at de skulle holde seg hjemme og lage mat. Landet var styrt av et militærdiktatur som undertrykte frie meninger og menneskerettigheter.

Erlinda ble lei av at hun og kvinnene i hjembyen hadde så liten mulighet til å bestemme over sine egne liv. Hun begynte å organisere kvinner, og etablerte etter hvert kvinneføderasjonen i Peru, som på sitt største hadde 10 000 medlemmer.

TRUSLER FRA ALLE KANTER

Så ble ting vanskelig. Terroristgrupper i Peru begynte å organisere seg, de ville ha «revolusjon».

– Men vi kvinner kan ikke sitte og vente på revolusjonen. Vi må leve hver dag, spise hver dag, sende barna på skole, sier Munoz. Kvinneføderasjonen fortsatte sitt arbeid.

Terrorgruppene begynte å true ledere for sosiale bevegelser, de angrep med dynamitt og bilbomber, mange ble drept. Erlinda Munoz fikk trusler fra alle

kanter, både fra terroristene og fra militæret, som også var skeptiske til kvinnebevegelsen.

– Jeg ble arrestert flere ganger av de militære. De kalte oss terrorister. De ville ikke at kvinner skulle ha grunnleggende rettigheter, sier hun.

REDDET AV REIULF STEEN

Flere mennesker fortalte Munoz at hun måtte flykte. Om hun ikke ble drept av terrorgruppene, ville de militære sørge for at hun forsvant.

På den tiden var Reiulf Steen, som senere skulle bli styreleder i Norsk Folkehjelp, Norges ambassadør til Chile.

– Reiulf reddet livet mitt. Det var han som sendte søknaden om at jeg skulle få komme til Norge, forteller Munoz.

På dette tidspunktet hadde hun to døtre på 13 og 20 år.

– Den yngste sa til meg: Når vi kommer til Norge, kan du ikke jobbe med kvinneverettigheter mer. Hun sa at siden Norge ligger så langt nord, er det ikke flere steder igjen å flykte til. De ønsket seg bare trygghet. Men etter hvert har hun forstått, jeg kan ikke slutte med dette arbeidet.

MÅ HA MOTIVASJON

48 år gammel flyttet hun til Norge sammen med døtrene sine, uten å snakke noe annet enn spansk.

– Norge var et paradiset for meg å komme til. Så mange muligheter. Men det må motivasjon til for å få nytte av dem,

sier hun. Denne lærdommen har hun tatt med seg i arbeidet sitt videre.

– Mitt motto er: Gjør aldri for andre det de kan gjøre selv, ler hun.

På *Oasen, Kvinner krysser grenser* er Erlinda sjef for en rekke integreringstiltak for innvandrerkvinner. I tillegg til kurs i norsk og engelsk, arrangeres det kulturkvelder, førstehjelpskurs, dansetrening, familiearrangementer, forebygging av diabetes, arbeidsmarkedsorientering for EØS-arbeidsinnvandrere og motivasjonsseminarer.

– Det er mange innvandrerkvinner som sliter fordi de blir isolerte, de sitter hjemme, lærer ikke norsk, sliter med barna. Da mister man motivasjonen, og det hjelper ikke med integreringstiltak i sentrum av de største byene. Det er utrolig viktig at kvinner får et aktivitetstilbud i lokalmiljøet, sier Erlinda.

NORSKKURS IKKE NOK

Oasen har fire ansatte, og 50–60 frivillige som bidrar jevnlig til aktivitetene. Desam- arbeider også med mange andre organisasjoner i Oslo.

Erlinda er klar på at selv om norskkurs er viktig, er det mer som skal til for å få til vellykket integrering av innvandrere.

– Vi skal ikke lære oss norsk for nordmennenes skyld, men for vår egen! Og norskkurs er ikke nok. Man er nødt til å ha en kvalifikasjon. Man må ha noe å bidra med for å kunne gjøre valg og ha kontroll over sin egen framtid, sier Munoz.

Nå kommer Nabolaget!

En ny og viktig inntektskilde for Norsk Folkehjelp kommer i år. Da lanserer Norsk Tipping sitt nye spill Nabolaget, som har trekning hver fredag i beste sendetid på TV 2.

Foto: Andreas Kleiberg

13. FEBRUAR GÅR startskuddet for den første trekningen av Nabolaget. Sendingen skal preges av god underholdning og retter seg mot barnefamilier og yngre voksne. Kjente programledere fra TV 2 vil være med på å løfte programmet.

VIKTIG INNTEKTSKILDE FOR HUMANITÆRE

2015 blir et spennende år for Norsk Folkehjelp og de humanitære organisasjonene, som lenge har gledet seg til at Nabolaget skal lanseres.

– Vi har store forventninger til både spillet, TV-trekningene og ikke minst overskuddet det tilfører Norsk Folkehjelp og det humanitære arbeidet i Norge, sier generalsekretær Liv Tørres.

Armbåndene, som brukes som symbol for Nabolaget, viser bredden i samarbeidet mellom de humanitære organisasjonene og Norsk Tipping. Hele overskuddet fra spillet fordeles blant landets humanitære organisasjoner, ikke bare blant de 10 organisasjonene som er profilert.

VINNER DU, VINNER NABOEN

Nabolaget er et sosialt og morsomt spill med høy underholdningsverdi. Konseptet er: «Vinner du, vinner naboen. Vinner naboen, vinner du». I tillegg vinner de

humanitære organisasjonene hver gang noen spiller, siden de vil nyte godt av overskuddet.

– Frivillige gjør en fantastisk innsats i mange nabolag rundt omkring i hele landet, og Norsk Tipping er stolte over å kunne være med å styrke dette arbeidet ytterligere. For oss er Nabolaget det viktigste lotterispillet vi har lansert siden Lotto, og vi har stor tro på at folk kommer til å like det, sier administrerende direktør i Norsk Tipping Torbjørn Almlid.

VERDENSPREMIERE I FEBRUAR

Kjente programledere vil lede trekningene i beste sendetid på TV 2 på fredagskveldene. Spillsalget startet 2. februar, og TV-premieren var fredag 13. februar. I Nabolaget vil det hver uke trekkes ut minst to hovedvinnere blant dem som deltar i spillet. En million kroner går til hver av disse vinnerne, resten av premiene går til naboene som også deltar i spillet. Størrelsen på premien til naboene avgjøres av den geografiske avstanden til hovedvinneren.

– Vi håper at medlemmene våre og andre støttespillere vil slutte opp om spillet. Delta i trekningene og vær med på å skape den gode nabolagsfølelsen, oppfordrer Liv Tørres.

Forbundsstøtte til redningstjenesten

Fra høyre: Liv Tørres, Live Kummen og Johnny Hansen.

I desember signerte Norsk Sjømannsforbund og Norsk Folkehjelp en samarbeidsavtale om nasjonal redningstjeneste.

STØTTEN VIL BLI gitt over fire år og blir til sammen på en million kroner, som utgjør ca. 25 kroner per medlem per år.

– Vi er glade og takknemlige for støtten fra Norsk Sjømannsforbund sa Liv Tørres, generalsekretær i Norsk Folkehjelp.

– Igjen viser fagbevegelsen seg fra sin solidariske side, og det er spesielt hyggelig at vi nå har støtte til vårt nasjonale arbeid. Dette vil være til stor hjelp for våre aktiviteter over hele Norge.

– Vi i Norsk Sjømannsforbund ser frem til samarbeidet og er glade for at redningstjenesten til lands og vanns vil styrkes for folk flest, sa forbundsleder Johnny Hansen. Også Live Kummen, leder for Sentralt Sanitetsutvalg, var med på signeringen.

Sterkt møte med kvinner i Sør-Sudan

Fra venstre: Ellen Utsi, Kai Smeby, Dina Rose, Halvor Ravn Holøyen og Synne Barding.

TEKST Solfrid Rød/Fontene FOTO Are Stranden

DE SØR-SUDANSKE KVINNENE har mye hjertevarme og det sprer stor glede blant ambassadørene. Her fra møtet med en av kvinnene som mottar støtte og opplæring til å så, dyrke og selge grønnsaker på markedet.

Kvinner i Sør-Sudan forsørger familien samtidig som de kjemper mot kulturelt forankret vold og undertrykking. FOs fire ambassadører er imponerte og ydmyke i møte med dem.

– Det er sterkt å se på nært hold hvor langt det er å gå både for samfunn og individ, og samtidig imponerende hva disse kvinnene får til med veldig begrensede ressurser og under politisk ustabilitet, sier Halvor Ravn Holøyen, ambassadør fra FO Hedmark.

– Jeg er fascinert og rå-imponert over hva de får til og ikke minst at de har guts til å kjempe slik de gjør, supplerer Synne Barding, ambassadør fra FO Akershus.

ANNERLEDES KVINNEKAMP

Sammen med sine med-ambassadører Kai Smeby (Hedmark) og Ellen Anne Marit Utsi (Akershus) var de i januar på en ukes reise i Sør-Sudan for å se FOs nyeste solidaritetsprosjekt i praksis og

møte lokale partnere. FO har i første omgang gitt 200.000 kroner til Norsk Folkehjelps prosjekter for å styrke kvinners rettigheter i verdens yngste land.

Ambassadørene hadde et tett program i Sør-Sudan. De møtte en rekke lokale partnere og kvinneaktivister, der de fikk innføring i organisasjonenes arbeid. Underveis blogget de og etter hjemkomsten fortsetter arbeidet som ambassadør gjennom å informere om prosjektet til andre i FO.

De fikk se hvordan en kvinnegruppe dyrker grønnsaker i et ryddet minefelt, de fikk høre kvinner fortelle rystende historier om vold og undertrykking og de fikk innføring i såpeproduksjon ute på landsbygda.

De FO-støttede prosjektene har som mål å bidra til at kvinner kan sikre seg økonomisk samtidig som de inngår i et kvinnefellesskap der de kan snakke om sine problemer som ofte handler om å være utsatt for vold, både fysisk og psykisk.

STERKE MØTER

Mens analfabetismen blant kvinner er på langt over 90 prosent, er kvinneaktivistene blant de få som har fått utdanning,

og som nå kjemper en innbitt kamp for å bevisstgjøre både menn og kvinner om at også jenter må gå på skole og at menneskerettighetene også gjelder for kvinner. Møtene med disse kvinnene gjorde inntrykk på sosialarbeiderne fra nord.

– Det sørsudanske folket, særlig kvinnene, har tatt en bit av hjertet mitt. Det er veldig sterkt for meg å møte disse kvinnene, sier Kai Smeby. Han angrer ikke et øyeblikk på at han sa ja til å reise som FO-ambassadør til et urolig strøk.

– Jeg har jo hørt om kvinner som forsørger 14 barn, men å få møte henne og få et lite innblikk i hennes liv og tenke på at hun jobber hele dagen. Bare det å skaffe vann er et helt prosjekt. Jeg er veldig heldig som fikk anledning til å reise hit, fastslår ambassadør Ellen Anne Marit Utsi.

Okkupert land

Blokade og okkupasjon rammer hver dag livene til mer enn 4 millioner Palestinere, i Gaza, på Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Palestinernes eiendommer og livsgrunnlag blir systematisk konfiskert, revet ned og ødelagt av anleggsmaskiner. Antall israelske bosettinger øker i omfang sammen med infrastruktur som hemmer palestinernes bevegelsesfrihet og stenger dem inne i stadig mindre enklaver.

27 000

Israel har ødelagt 27 000 palestinske bygg på okkupert område siden 1967, av dette er 24 000 hjem. (Israeli Committee Against House Demolitions)

Kilde: Institute for Middle East Understanding

500

Det er til enhver tid minst 500 militære sjekkpunkter, veisperringer eller andre hindringer for palestinernes frie ferdsel på Vestbredden.

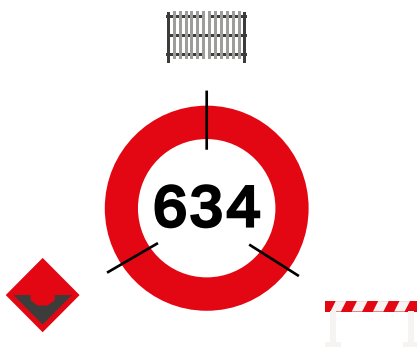
Kilde: Institute for Middle East Understanding

634

sjekkpunkter og hindringer:

- Grøfter
- Veisperringer
- Metallporter

Kilde: <https://www.stophthewall.org>

1661

kilometer bosetterveier

44

tunneller

MUREN

8 meter høy

Berlinmuren var 4 meter

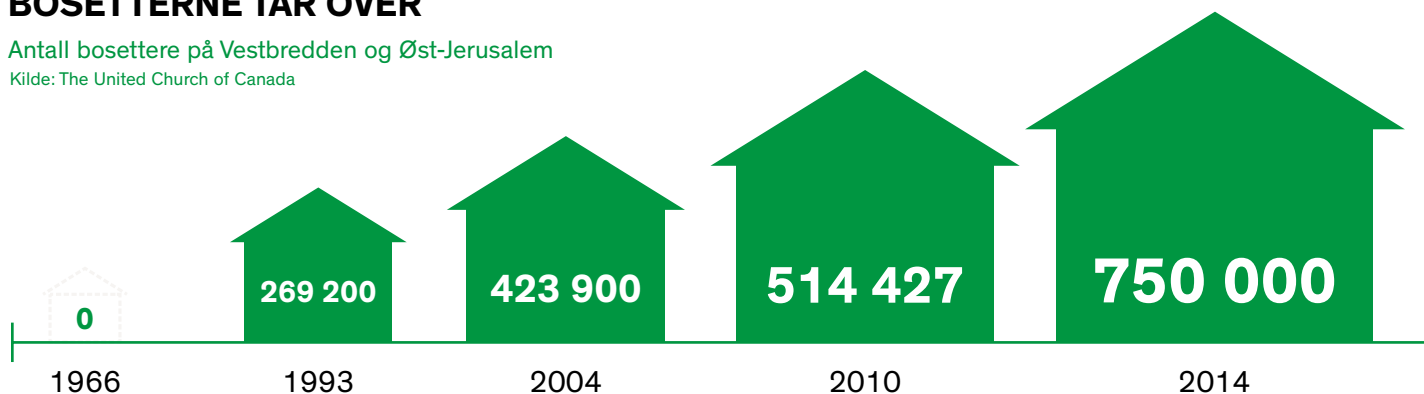
2 mill. USD

Kostnad per kilometer

BOSETTERNE TAR OVER

Antall bosettere på Vestbredden og Øst-Jerusalem

Kilde: The United Church of Canada

54

barn ble holdt i
isolasjon før avhør
mellom 2012-14

Kilde: Defence for
Children International Palestine

42 %

Totalt areal av Vestbredden som dekkes
av bosettinger og infrastruktur knyttet til
bosettingene.

Kilde: Institute for Middle East Understanding

Kilde: <https://www.stopthewall.org>

RUNDT MUREN

34
BEFESTEDE
SJEKKPUNKTER

22
TERMINALER FOR BILER

9
KOMMERSIELLE
TERMINALER

3
HOVEDTERMINALER

Kilde: <https://www.stopthewall.org>

8000

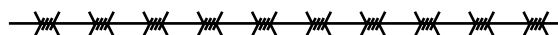
barn fengslet siden år 2000,
de fleste for steinkasting.

Kilde: Defence for
Children International Palestine

810 km

Planlagt lengde

30-100 m

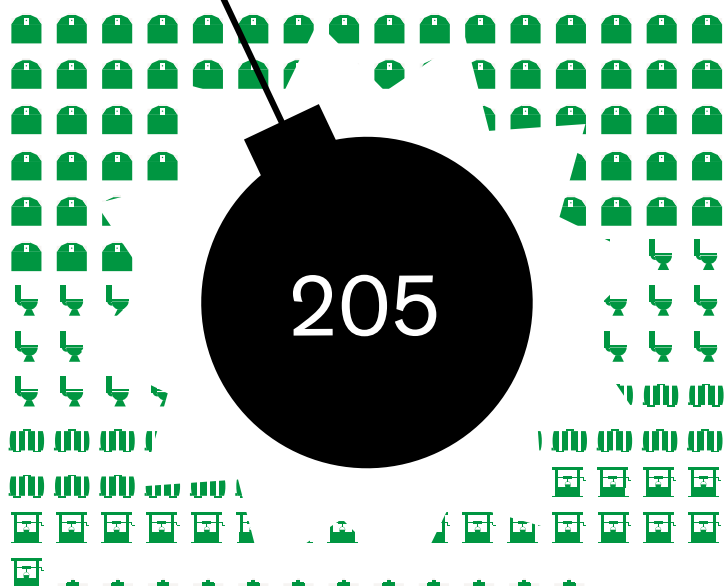
Buffersone

En brutal kamp om vann og land

Jordandalen, januar 2015: – Her er vakkert å se til, men farlig å leve. Saleh Ibrahim Njoum ser sørgmodig utover dalen han har bodd i hele sitt liv. Sammen med sin beduinfamilie bor han i et enkelt telt like over elven i bunnen av Wadi El Qelt, et israelsk naturreservat på den okkuperte Vestbredden.

TEKST OG FOTO Inger Sandberg

Fra 2011 til 2013 ødela israelske militære i alt 205 vannstrukturer på Vestbredden. Dette inkluderte sisterner, toaletter, vanntanker, brønner og vannledninger.

Kilde: Ewash.org

← Wadi El Qelt er en vakker dal mellom Jerusalem og Jeriko i Jordandalen, gul og tørr store deler av året og intenst lysegrønn i regntida. Men uansett hvor du snur deg, treffer blikket ditt en bosetting – all bebyggelsen mot himmelen her er israelske bosettere på okkupert palestinsk grunn.

↑ Beduinen Saleh Ibrahim Njoum bor i Wadi El Qelt, en vakker ravine mellom Jerusalem og Jeriko. Han og familien opplever jevnlig å bli trakassert av aggressive bosettere fra en israelsk bosetting en halvtime unna. Likevel sier Saleh: – Jeg har ikke noe prinsipielt imot israelere. Jeg kan gjerne invitere dem inn på te i teltet mitt. Men da må de først vise at de også vil leve i fred med oss.

FAKTA Vestbredden og Jordandalen

- Vestbredden er snaut 6000 kvadratkilometer, bare litt større enn Oslo/Akershus.
- Befolkning: Ca. 2,8 millioner palestinere, hvorav over 60 prosent i område C under full israelsk kontroll. I tillegg omtrent 750 000 israelske bosettere i over hundre folkerettsstridige bosettinger.
- Antallet israelske bosettere på Vestbredden øker tre ganger så raskt som resten av befolkningen i Israel.
- Området preges av en stadig hardere kamp om land, vann og øvrige naturressurser.
- Bosetterne bruker nesten sju ganger mer vann pr. person pr. døgn enn palestinerne.
- Jordandalen utgjør 28 prosent av den okkuperte Vestbredden. Her bor rundt 60 000 palestinere og ca. 11 000 israelske bosettere.
- Jordandalen er rik på naturressurser, men likevel lever mange palestinere her under fattigdomsgrensen på to USD pr. dag pr. person.

Kilder: EWASH og Jordan Valley Solidarity Movement

LANDSKAPET ER besnærende vakkert når regnbuen krummer seg over de gylne åsene. Gresset lyser intenst grønt etter de siste ukens livgivende regn. Ravinen Wadi El Qelt strekker seg sørøstover fra Jerusalem til Jeriko rett nord for Dødehavet. Historien har satt sine tydelige fotavtrykk i det særpregede landskapet. På vei ned mot dalbunnen passerer vi gamle akvedukter fra Romerriket – formfullendte vannveier fra en forgangen tid.

For noen år siden etablerte de israelske turistmyndighetene Wadi El Qelt som et vernet naturreservat. Ved inngangen blir du møtt av et skilt med detaljerte kjøreregler for hvordan du skal oppføre deg i reservatet. Langs elven gjennom dalen klorer noen få beduinfamilier seg fast under svært vanskelige forhold.

AGGRESSIVE BOSETTERE

Alle beduiner i området lever av sau og geit.

– Vi kan ikke leve på noen annen måte enn den vi kjenner gjennom generasjoner, forteller Saleh Ibrahim Njoum. – Jeg er født og oppvokst akkurat her. Da jeg var liten, var det så fredelig her, og dyrene våre kunne beite fritt i området.

Nå er alt annerledes. Etter Oslo-avtalen har livene våre blitt mye vanskeligere. Bosetterne lar oss ikke i fred. De rykker opp sitrontrærne våre, ødelegger husene våre og beskylder oss for å stjele sauene deres. Det er rett og slett utrygt å bo her nå.

Ironisk nok kommer en stor gruppe israelske turister marsjerende på stien tvers over dalen akkurat idet Saleh forteller oss hvordan bosetterne truer og plager familien hans. Flere av turgåerne bærer store stenger med svære israelske flagg. Som turutstyr virker det unektelig både tungvint, underlig og lett komisk. Hvordan ville du selv reagert hvis du støtte på turgåere som gikk rundt og vaiet med store norske flagg i fjellet?

Saleh forteller at et slikt turfølge er langt fra uvanlig.

– Israelske turgåere vil bare markere at Wadi El Qelt er *deres*, men her vandrer de jo rent faktisk på okkupert grunn! For noen uker siden stormet to aggressive bosettere rett inn hos oss midt i svarteste natta. De beskyldte oss for å ha stjålet to av sauene deres. Jeg svarte helt rolig at dét hadde vi ikke, men at de heller fikk anmelde oss til politiet hvis de ikke

Bosetterne i C-områdene får 75 % rabatt på sine vannregninger.

Kilde: Ewash.org

trodde på meg. «Det er vi som er regjeringen,» svarte de da. Hvilke forestillinger er det egentlig disse bosetterne har om seg selv? sukker Saleh lett oppgitt.

60 % UNDER ISRAELSK KONTROLL

Oslo-avtalen (1993) mellom Israel og den palestinske frigjøringsorganisasjonen PLO stykket opp Vestbredden i småbiter: A-områder med begrenset palestinsk selvstyre, B-områder med delt kontroll og C-områder under full israelsk kontroll. C-områdene utgjør over 60 prosent av Vestbredden. I C-områdene bor det i dag rundt 300 000 palestinere, hvorav mer enn 60 prosent ikke er knyttet til noe nettverk for vann. All bygging og reparasjon av vannkilder krever tillatelse fra Israel, men de siste årene har 97 prosent av alle slike søknader blitt avslått.

Ifølge Verdens Helseorganisasjon (WHO) trenger et menneske i gjennomsnitt 100 liter vann pr. døgn til vanlig privat forbruk og ulike sanitære behov. Mellom Jerusalem og Jeriko bor i overkant av 10 000 beduiner. De er helt avhengige av nok land, vann og gress til buskpen sin for å overleve.

UTEN VANN INTET LIV

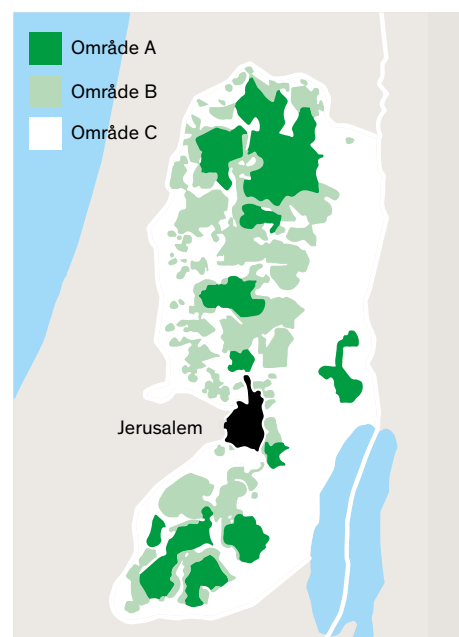
Norge er velsignet med en overflod av ferskvann. Vi trenger ikke å bekymre oss

for tilgang på verken rent vann eller nok vann. I Palestina derimot er rent vann en stor mangelvare, selv om de okkuperte områdene trolig har den høyeste forekomsten av grunnvannsreserver i hele regionen.

Israel okkuperte Gazastripen og Vestbredden (inkludert Øst-Jerusalem) under Seksdagerskrigen i juni 1967. Med sine snart 48 år er dette den klart lengst varende okkupasjonen i moderne tid. Etter 1967 erklærte Israel vannressursene i de okkuperte områdene for statseie og overførte kontrollen til israelsk militærkommando. All boring og bygging av ny infrastruktur for vannforsyning uten spesialtillatelse er forbudt. Fram til i dag er nesten ingen slike tillatelser blitt gitt, verken til jordbruk eller til vanlig privat forbruk.

I 1982 solgte daværende forsvarsminister Ariel Sharon alle vannreservene på Vestbredden til Israeli Water Authority Mekorot for en spottpris på én shekel. Dette tilsvarer snaut to norske kroner – ja, du leste riktig, to kroner. Oslo-avtalen overførte det formelle ansvaret til palestinske vannmyndigheter, men like fullt har Israel beholdt den reelle kontrollen over alt vann på Vestbredden.

Ifølge folkeretten er det forbudt for en okkupasjonsmakt å ta naturres-

A-, B- og C-områder

Oslo-avtalen (1993) mellom Israel og den palestinske frigjøringsorganisasjonen PLO stykket opp Vestbredden i småbiter:

- A-områder med begrenset palestinsk selvstyre
- B-områder med delt kontroll
- C-områder under full israelsk kontroll
- C-områdene utgjør over 60 prosent av Vestbredden

← Sammen med familien sin bor Saleh Ibrahim Njoum i et hustelt i dalen Wadi El Qelt. Beduinenes verdighet uttrykker seg blant annet i viktigheten av å gå i rene klær, til tross for at området lider av akutt vannmangel store deler av året.

↑ «Årets julegave» til landsbyen Al Jiftlik i Jordandalen: Om morgenen første juledag ruller svære israelske maskiner inn i landsbyen. Mens 10–12 soldater holder vakt, smadrer disse monstermaskinene på kort tid de palestinske bøndenes møysommelig oppbygde vannreservoar. Kan et palestinsk vannreservoar true Israels sikkerhet?

sursene fra det okkuperte territoriet. Like fullt er over 80 prosent av vannressursene på Vestbredden under israelsk kontroll. Bosettingene i Jordandalen driver alle et intensivt og svært vannkrevende jordbruk. Bosetterne legger i gjennomsnitt beslag på over seks ganger mer vann enn palestinerne i dalen.

NUWEIMA-PLANEN

Oslo-avtalen førte til full kollaps i beduinenes økonomi. 80–90 prosent av bukskapen deres kan ikke lenger beite fritt rundt på Vestbredden. En beduin som ikke kan bevege seg fritt med dyrene sine, ender opp som en fattig mann. I dag er altfor mange beduiner i Jordandalen avhengige av nødhjelp og annen støtte fra utenlandske organisasjoner.

Nuweima er en liten landsby like utenfor Jeriko by rett nord for Dødehavet. I september i fjor kunngjorde Israel at de planlegger å tvangsflytte alle beduinene mellom Jerusalem og Jeriko til Nuweima. Planen har møtt massiv motstand og er ikke endelig vedtatt i styrende organer i Israel. Beduinenes håp er at en velorganisert motstand vil føre til at Israel legger planen til side. Mange organisasjoner jobber nå intenst for å stoppe Nuweima-planen.

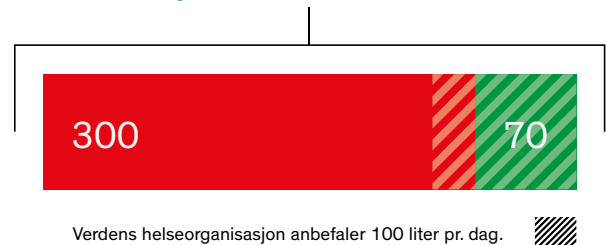
Heller ikke de mest kjente turistat-

traksjonene på Vestbredden slipper unna okkupasjonens kvasse klo. Det faktum at ravinen Wadi El Qelt nå er definert som et naturreservat, har på ingen måte gjort livet enklere for beduinene her – tvert imot. Kan så vår stolte beduin se for seg noen mulighet til å kunne leve fredelig side om side med israelerne en gang i framtida?

– Jeg har ikke noe prinsipielt imot israelere. Jeg kan gjerne invitere israelere på te inn i teltet mitt. Men da må de først vise at de også vil leve i fred med oss, sier Saleh mildt, men bestemt.

Israel bestemmer fordelingen av vannet mellom palestinerne og bosetterne. Palestinerne får 70 liter pr. dag. Bosetterne får 300 liter pr. dag.

Kilde: Ewash.org

Verdens helseorganisasjon anbefaler 100 liter pr. dag.

Arbeidere ved inngangen til Soda Stream-fabrikken i Mishor Adumim industriområde nær bosettingen Maaleh Adumim på Vestbredden.

Hvorfor boikotte okkupasjonsvarer?

TEKST Anna Lund Bjørnsen FOTO NTB/Scanpix

Kampanjen mot salg av SodaStream har skapt et bredt engasjement over hele landet. Ulike organisasjoner har samarbeidet lokalt for å skape oppmerksomhet om selskapet som bidrar i okkupasjonen av Palestina, og gjennom aksjoner, løpeseddelutdeling og annen aktivitet har aktivister over hele landet gitt SodaStreamkampanjen et ansikt utad. Vi har spurt de hvorfor de støtter boikotten av produkter og selskaper som bidrar i den israelske okkupasjonen.

RAGNAR STEINSTAD, SKIEN

*Palestinambassadør Fagforbundet
Telemark og styremedlem i
Palestinakomiteen Telemark*

Jeg er overbevist om at moralske argumenter mot behandlingen av palestinerne ikke er nok til å endre Israels politikk, sier Ragnar Steinstad. Han var nylig på besøk på Vestbredden og Gaza og er forteller at vi må benytte oss av virkemidler som rammer Israels okkupasjonspolitikk økonomisk og som folk kan delta i om vi skal oppnå en rettferdig løsning på konflikten.

– En boikott av okkupasjonsvarer er lett å argumentere for og få gjennomslag for. Folk skjønner hva vi snakker om. Vi ser jo også at det virker. Når israelske

selskaper eller internasjonale selskaper som bidrar i okkupasjonen må trekke seg ut av okkuperte områder på grunn av røde tall i regnestykket har vi lyktes, avslutter Steinstad.

PERNILLE JOVALL, OSLO

Aktiv i KFUK-KFUM Global

– Som frivillig i KFUK-KFUM Global er jeg en del av en større boikottbevegelse forteller Pernille Jovall før hun fortsetter. – Kristne institusjoner i Palestina oppfordrer kristne organisasjoner verden over til å handle for å gjøre slutt på okkupasjonen. Boikott er derfor et viktig og fredelig virkemiddel.

– Å ha tro på at okkupasjonen kommer til å ta slutt er noe av det viktigste virkemiddelet i kampen mot okkupasjonen. Det er givende å se at også palstinere selv, i den ekstreme situasjonen de er i, fortsatt har tro på boikott som virkemiddel for et fritt Palestina.

Pernille understreker at hun anerkjenner Israels rett til å eksistere samtidig som hun anerkjenner at Israel ikke følger internasjonale lover og regler. – Daglig utøves brudd på menneskerettighetene mot det palestinske folk noe som er uakseptabelt. For å hindre dette må boikott til. Å skulle forholde seg nøy-

tral i denne konflikten situasjonen blir som å ta siden til den overlegne parten.

FREDRIK BØDTKER, BERGEN

*Aktiv i Norsk Folkehjelp Solidaritets-
ungdom Bergen*

– Å drive handel med okkupasjonsvarer er en prinsippsak om noe av det første alle lærer, nemlig at man ikke skal stjele. Okkupasjon er tyveri. Når selskaper som for eksempel SodaStream er med på å støtte ulovlige bosettinger må vi si i fra, sier Fredrik Bødtker.

Fredrik er overbevist om at boikott fungerer. – Effektene er helt tydelig. Internasjonalt ser vi at SodaStream gjennom hele 2014 har falt i verdi. G4S solgte seg ut av Norge etter en stor kampanje. Leverandører feilmerker bevisst varer for å unngå å vise at de er fra de ulovlige bosettingene.

Han setter boikottkampanjen inn i en historisk sammenheng. – Det å benytte boikott som virkemiddel i kampen for rettferdighet for palestinerne er min generasjons boikott av Sør-Afrika. 20 år senere virker det uforståelig hvordan så mange kunne ignorere situasjonen under Apartheidregimet. Om 20 år vil verden vil se dagens situasjon i Palestina på samme måte, sier Bødtker.

Okkupasjonsøkonomi under press

Okkupasjonen av Palestina er god butikk for noen. Men de siste årene har presset mot selskaper som er involvert i okkupasjonen økt betraktelig.

TEKST Ingvild Skogvold FOTO Werner Anderson

Det er israelske myndigheter som håndhever okkupasjonen av Palestina. Men private selskaper støtter opp om okkupasjonen på flere ulike måter. Selskapene leverer infrastruktur som strøm og vann til bosettinger, eller har produksjon og annen tilstedeværelse. Det finnes også selskaper som utvinner naturressurser som rettmessig tilhører palestinerne, leverer tjenester eller varer til israelske fengsler hvor palestinske mindreårige sitter fengslet eller produserer militært utstyr og våpendeler som blir brukt mot sivilbefolkningen på Gaza.

Det er vanskelig å vite hvor viktig bosettingsindustrien er for israelsk økonomi. Men det er klart at selskaper med aktivitet i bosettingene bidrar til å gjøre dem levedyktige. Den tyske avisa Der Spiegel skrev i 2010 at rundt en tredjedel av israelsk eksport til Europa var helt eller delvis produsert i de okkuperte områdene. Ifølge den palestinske menneskerettighetsorganisasjonen Al Haq er rundt 30 prosent av bosettingene i Jordandalen basert på jordbruk, og ytterligere 30 prosent på støttefunksjoner som pakkehus, kjøling, transport og konfortjenester.

– Israels aggresjon og fortsatte okkupasjon av Palestina har ført til en stadig voksende utålmodighet blant folk. Dette har blant annet resultert i flere globale kampanjer som krever at næringslivet slutter å støtte opp om okkupasjonen av

Palestina, sier Kathrine Raadim, utenlandssjef i Norsk Folkehjelp

FARLIGE FORBINDELSER

Norsk Folkehjelp og Fagforbundet publiserte rapporten Farlige forbindelser høsten 2012, som viser at norske investorer, inkludert Statens Pensjonsfond Utland (oljefondet) og handelsstanden samarbeider og investerer i selskaper som støtter opp om okkupasjonen av Palestina.

– Norsk Folkehjelp har et pågående samarbeid med Fagforbundet med mål om å få slutt på norske bånd til okkupasjonen. Vi vil at næringslivet skal respektere menneskerettighetene og folkeretten, også i Palestina, sier Raadim.

Politisk påvirkning opp mot norske myndigheter, oljefondet, investorer og butikk-kjeder er en viktig del av dette samarbeidet. Lokallag og tillitsvalgte er engasjert i kampanjen mot SodaStream, som krever at selskapet flytter fabrikken sin ut av den ulovlige bosettingen Mishor Adumim på Vestbredden. Selskapet har sagt at de planlegger å stenge fabrikken, men kampanjen vil fortsette fram til dette faktisk skjer.

– Vi ser stadig eksempler på at det nytter å protestere mot selskapers støtte til krig og okkupasjon, sier Raadim.

EU PÅ BANEN

Presset mot selskaper som har bånd til Israels okkupasjon øker også inter-

– Vi ser at det nytter å protestere mot selskapers støtte til krig og okkupasjon, sier utenlandssjef i Norsk Folkehjelp, Kathrine Raadim.

nasjonalt. I fjor sommer vedtok EU retningslinjer som stadfester at EU-midler ikke skal gå til aktører som er registrert i bosettinger, eller til aktivitet i bosettingene. Flere europeiske investorer har utelukket selskaper på grunn av medvirkning til folkerettsbrudd i Palestina. I USA vedtar stadig flere studentparlamerter, universiteter, fagforeninger og kirkesamfunn resolusjoner som sier de vil trekke sine investeringer ut av selskaper som støtter opp om okkupasjonen.

– Okkupasjonsøkonomien er under press, og Norsk Folkehjelp vil fortsette å jobbe for at norske og internasjonale selskaper ikke skal profitere på okkupasjonen, avslutter Raadim.

Gaza fortsatt i ruiner

↑ Fra sitt ødelagte hus følger to palestinske barn med på en demonstrasjon mot FNs beslutning om å stanse utbetalinger til palestinerne som fikk husene sine skadet under krigen i Gaza sommeren 2014. Ifølge FN hadde mangel på internasjonal finansiering tvunget dem til å stanse utbetalingene til titusenvis av palestinere.

Til tross for fagre løfter i våpenhvilen etter krigen i sommer, er det lite å glede seg over for palestinerne i Gaza. Fortsatt er titusener internt fordrevne, mens gjenoppbyggingen står i stampe.

TEKST Julie Strand Offerdal FOTO Mahmoud Hamada og Mohammed Asad/APAImages/Polaris

Shujayeh er det nabolaget i Gaza by som ligger nærmest den israelske grensen. Her bodde fattige palestinere i tettpakkede blokkleiligheter, og det var også en del industriområder. Juicefabrikk, og en offentlig skole. Fattige bønder hadde sine jordlapper i ingenmannslandet som strekker seg mot de israelske vaktårnene ved grensen.

BARE Å BEGYNNE PÅ NYTT

Nå står utbombede betongbygg igjen og gaper, halvveist sammenraste trappeoppganger og hjem. Noen steder er små gravemaskiner i gang med å frakte vekk ruinhaugen, slik at alt som blir igjen er en naken tomt der hjemmet til mange familiemedlemmer lå. Bare å begynne på nytt. De forvriddede metallstengene som fungerer som støtte til betongen rettes ut og brukes på nytt igjen – kanskje tåler de et angrep til?

– Ødeleggelsene gikk kraftig ut over dem som hadde minst fra før, men også

middelklassen. Mange som bodde i leiligheter i høyhus hadde lån som ikke var nedbetalt. Nå er alt ødelagt, og de må likevel fortsette å betale ned på lånet. Det finnes ikke noen forsikring i Gaza som dekker angrep fra israelske militære, påpeker programansvarlig for Norsk Folkehjelp i Palestina, Wedad Naser.

Noen steder har familier flyttet tilbake til de utbombede leilighetene. Det henger klesvask fra balkongene, og flere steder er gardiner og flagg med partitilhørighet på plass. Barn løper rundt i gatene, menn står og røyker. De er frustrerte. De er lovet gjenoppbygging, men lite har skjedd.

PENGENE KOMMER IKKE

I oktober i fjor lovt internasjonale donorer 35 milliarder kroner i støtte til Palestina under giverkonferansen i Egypt, som ble ledet av Norges utenriksminister Børge Brende. 17,5 milliarder skulle gå direkte til gjenoppbyggingen av Gaza.

Men utbetalingen av pengene går tregt, og gjenoppbyggingen har knapt nok kommet i gang.

MANGLER SEMENT

En annen utfordring for palestinerne er tilgang på byggematerialer. For at gjenoppbyggingen skal gå som planlagt, må 735 lastebiler med sement slippe inn i Gaza hver eneste dag. Så langt har imidlertid bare en brøkdel av dette sluppet inn. FNs kontor for humanitært arbeid (OCHA) anslår at til sammen 4458 lastebiler har sluppet inn i løpet av hele høsten, noe som tilsvarer omtrent seks dager med full innførsel. Gjenoppbyggingsplanen som ble vedtatt i etterkant av fredsavtalen inneholder strenge restriksjoner for importen av sement, fordi man frykter den skal brukes av militære grupper heller enn til gjenoppbygging.

– Gjenoppbyggingsplanen blir sett på som en forlengelse av blokaden av mange her i Gaza. Dette var enda et slag i ansiktet på et folk som allerede har levd under okkupasjon og undertrykking i mange år, sier Norsk Folkehjelps landdirektør i Gaza, Jenny Oskarsson.

DRAMATISK HUMANITÆR SITUASJON

Det har vært strenge restriksjoner på importen av sement til Gaza siden juni

2007, da Israel innførte sin mangeårige blokade av Gazastripen. I snart åtte år har blokaden påvirket alle deler av det daglige livet i Gaza. Palestinerne har sterkt begrenset bevegelsesfrihet, de kan ikke forlate Gazastripen, og restriksjoner på eksport og import har hatt svært negativ effekt på økonomien.

– Blokaden la store begrensninger på livene til sivilbefolkningen i Gaza allerede før krigen. Nå er den humanitære situasjonen dramatisk. Med denne farten kan gjenoppbyggingen av Gaza i verste fall ta 20 år, sier Oskarsson.

Med vinterstormer og kulde på toppen av den allerede alvorlige humanitære situasjonen, ligger frustrasjonen tykt i lufta i Gaza. Jenny Oskarsson forstår godt at folk er utålmodige.

– Da man forhandlet om våpenhvile mellom Israel og Hamas i sommer hadde palestinerne håp om konkrete forbedringer i situasjonen. De håpet at de skulle få begynne å eksportere varer, at de skulle kunne reise ut av Gaza, at fiskerne skulle få fiske ordentlig i havet. Men ikke noe av dette har skjedd. I stedet fikk de en gjenoppbyggingsplan som ikke fungerer, og sinne og frustrasjon får vokse og gro, sier hun.

FAKTA Situasjonen i Gaza

- Over 18 000 hjem ble ødelagt i løpet av krigen i juli og august 2014. FN anslår at over 500 000 mennesker var internt fordrevne under krigen.
- Fortsatt er over 100 000 mennesker hjemløse.
- 10 000–15 000 bor fortsatt i FN-skoler ulike steder på Gazastripen, mens andre leier midlertidige boliger eller bor hos familie og venner.
- Over 2200 palestinere ble drept i løpet av den 51 dager lange krigen. Minst 1585 av disse var sivile, om lag en tredel var barn.
- Men enn 11 100 palestinere ble skadet.
- 17 sykehus og 58 klinikker ble skadet i krigen.
- Over 300 000 palestinere har lite eller ingen tilgang til vann og sanitærtjenester.
- Tilgangen til elektrisitet, gass og drivstoff er svært dårlig. Fortsatt er deler av Gaza utsatt for strømbrydd på 16–18 timer daglig.

Kilde: FNs kontor for humanitært arbeid (OCHA)

Zafer tower 4 i Gaza city var hjemmet til omtrent 500 mennesker. Den 11 etasjer høye blokka ble jevnet med jorda 23. august, tre dager før våpenhvilen ble forhandlet fram.

Khalil Jundiyei står foran det som tidligere var åkeren hans i Shujayeh-området i Gaza. Norsk Folkehjelp og Fagforbundet støtter organisasjonen UAWC, som hjelper bøndene med å sette jorda i stand for dyrking igjen etter krigen.

Støtte til bøndene får matproduksjonen i gang

Bøndene i Gaza mistet mer enn et halvt års avlinger da krigen raste i sommer. Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon gir støtte til bøndene for å få matproduksjonen i gang igjen.

TEKST OG FOTO Julie Strand Offerdal

PÅ GRENSEN mellom Gaza og Israel, i ingenmannslandet hvor man beveger seg med risiko for eget liv, ligger noe av det mest fruktbare jordbrukslandet bøndene i Gaza har. Mange av de fattigste bøndene har sine avlinger her, og trosser trusler og skudd fra de israelske grensevaktene for å stelle åkrene.

Da israelske militære satte inn bakkestyrker i angrepene mot Gaza i sommer, kom stridsvognende rullende inn over grenseområdet. Der det før var appelsintrær og olivenlunder er det nå krater og jordhauger. Avlingene er jevnet med jorden.

–Da vi kom tilbake etter krigen, kunne vi ikke engang skille jordlappene fra hverandre. Vi visste ikke hva som var vårt og hva som var naboens. Alt var rasert, og bygningene ødelagt, sier en bonde vi møter.

Bøndene mistet mellom seks og ni måneders produksjon på grunn av kri-

gen – både de eksisterende avlingene og neste avling, fordi de ikke har fått plantet frø i riktig tid.

– EN GRUSOM TID

Khalil Jundiyei bor i et skur noen hundre meter fra grensen til Israel, med sine sju døtre og fem sønner. Familien lever av jordbruk, og er avhengig av å kunne dyrke jorda som ligger helt inntil grensen for å overleve. Ofte gjør de det med fare for eget liv – ved flere tilfeller blir bønder som beveger seg inn mot den israelske grensen skutt på av israelske grensevakter.

– Vi var her mesteparten av tiden mens krigen pågikk. Det var en grusom tid. Bombene falt like utenfor huset, og ødela alle avlingene våre. Da stridsvognene kom over grensen, rømte vi, forteller Jundiyei.

Familien bodde på en FN-skole i 60 dager, før de returnerte til huset sitt. Det var i dårlig stand etter israels angrep.

Veggene er fulle av kulehull.

– Vi har ikke elektrisitet, og brønnen er også ødelagt. Det gjør det vanskelig å få vannet de nye avlingene, sier Jundiye.

MATPRODUKSJONEN MÅ I GANG

Avlingene av okra, tomat, aubergine og kål, i tillegg til alle oliventrærne, er fullstendig ødelagt. Jundiye forteller at han har lånt penger for å kjøpe nye såkorn. Gjennom Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon Union of Agricultural Workers Committee (UAWC) får han hjelp med nye vanningsystemer slik at han kan komme i gang med dyrkingen igjen. Støtten til UAWC er en del av Norsk Folkehjelps samarbeidsavtale med Fagforbundet.

– UAWC bidrar også med en ny hovedvannledning som kommer jordbruksfamilier i området til gode, sier Norsk Folkehjelps programkoordinator Mahmoud Hamada. Han opplyser at brønnen også kommer til å bli reparert.

– Før krigen produserte bøndene nok grønnsaker og kylling til å dekke etterspørselen i Gaza, men nå må vi importere grønnsakene og kjøttet fra Israel. Prisene er tredoblet, forteller lederen av UAWC, Mohammed Al Bakri.

– Det er viktig at bøndene får den støtten de trenger for å komme i gang med dyrkingen igjen, og slipper og sitte å vente på matutdelinger. Vi trenger dem for å fylle Gazas behov for mat, sier han.

IKKE FØRSTE GANG

Khalil Jundiye er glad for støtten han får, men bekymret for fremtiden. Det er ikke første gang jorda hans blir ødelagt. Jordbrukslandet som ligger nærmest den israelske grensen er alltid det første som blir angrepet.

– Israel har ødelagt jorda mi minst fem ganger, sier han.

Derfor er det ikke nok å bare bygge opp igjen husene og sette i stand jordbrukslandet. UAWC jobber også for å styrke de palestinske bøndenes rettigheter, sier leder Mohammed Al Bakri.

– Vi bygger opp igjen, og om to år kommer det en ny krig. Vi trenger en politisk løsning på denne situasjonen. Bøndene og fiskerne må sikres trygg tilgang til land og havområder. Grensene må åpnes for eksport, understreker han.

Store traumer etter krigen

Samtaleterapi og aktiviteter hjelper Gazas kvinner og barn med å bearbeide traumene etter krigen.

TEKST Julie Strand Offerdal FOTO Ingunn Eriksen

DA HJEMMET HENNES ble bombet, flyktet Yusra Abu Shihada (57) med familien til en FN-skole. Hun forteller om den dramatiske flukten.

– Vi flyktet fra hjemmet vårt gjennom et vindu, og gjemte oss mellom trærne. Så gjemte vi oss i kjelleren av en moské. Det israelske militæret så oss, og begynte å bombe moskeen. Vi flyktet fra gate til gate, fra hus til hus uten redning mens bombene falt rundt oss. Bakken var dekket av støv og røyk. Jeg mistet oversikten over hvor barna mine var. Så kom vi fram til en FN-skole, men den ble også bombet. Vi måtte flykte til en annen skole, og så til en tredje.

På FN-skolene bodde familiene svært tett, ofte kvinner og barn fra seks familier i ett klasserom. Men nene bodde ute under åpen himmel. Mange av beboerne har store psykologiske problemer etter opplevelsene de har vært gjennom.

– Mange kvinner vætet sengene sine. Jeg så en kvinne som tygde på skoen sin. Folk skriker, river i klærne sine. De klarer ikke å akseptere at de har mistet alt de hadde, forteller Shihada.

SAMTALEGRUPPER

Flere hundre tusen kvinner og barn har behov for psykososial støtte, anslår Norsk Folkehjelps partnerorganisasjon Palestinian Center for Democracy and Conflict Resolution.

– Behovene etter krigen er enorme. Kvinner som har mistet hjemmene sine er i sjokktilstand og har traumer. Problemene varierer fra kvinne til

kvinne, det er helt individuelt hvordan man er rustet til å takle så store påkjenninger, sier en av organisasjonens rådgivere, Amal Eid.

For å hjelpe kvinnene med å kontrollere følelsene, holder PCDCR møter og gruppesamtaler på FN-skolene. Arbeidet støttes gjennom Norsk Folkehjelps samarbeidsavtale med Fagforbundet.

– PCDCRs ansatte har hjulpet oss. De har snakket med oss en og en og i grupper. Det var godt å snakke med dem, de støttet oss og fikk oss til å slappe av, sier Om Naser Thawabta, som også har mistet hjemmet sitt.

Også barn får hjelp til å bearbeide opplevelsene sine. PCDCR arrangerer aktiviteter som sang, dans, tegning og lek for barn mellom seks og tolv år. Målet er å minske symptomene på stress, angst og traumer.

Hvorfor anerkjenne Palestina?

I oktober 2014 anerkjente den svenske regjeringen Palestina som stat. 134 av FNs 193 medlemsland har gjort det samme. Norge er ikke blant disse.

TEKST Ellen Heggstad FOTO Presse

SAMMEN MED Fagforbundet har Norsk Folkehjelp oppfordret norske myndigheter til å følge svenskenes eksempel og anerkjenne Palestina. LO har gjort det samme. Og på Stortinget har SV fremmet forslag om at de folkevalgte skal be regjeringen anerkjenne Palestina. Forslaget har fått liten støtte fra de andre partiene.

Likevel er det tverrpolitisk enighet i Norge om at det palestinske folket har rett til selvbestemmelse. Men premisset som har ligget til grunn for dette standpunktet har vært at en fremforhandlet fredsavtale skal komme forut for en anerkjennelse av Palestina.

Men fredsforhandlingene har ikke gitt resultater, og mange mener at israelske myndigheter undergraver mulighetene for en to-statsløsning gjennom fortsatt okkupasjon og konfiskering av palestinske landområder og at det nå må legges et sterkere press på Israel.

Appell har spurt en forsker, en stortingspolitiker og en ungdomspolitiker om hvorfor de mener Norge bør gjøre det samme som Sverige og 134 andre FN-land har gjort – anerkjenne staten Palestina.

ET HISTORISK BLIKK PÅ ANERKJENNELSE

Marte Heian-Engdal

Da Israel i 1949 søkte internasjonal anerkjennelse gjennom FN-medlemskap var det flere land som protesterte på dette. De mente Israel ikke kunne bli tatt opp som medlemsstat i FN før landet hadde ordnet opp i sine uavklarte forhold med nabostatene. Medlemskapet måtte

komme ettersom, som en belønning for fred. Dette er svært likt situasjonen i dag – argumentene mot anerkjennelse hviler nettopp på antagelsen om at dette er et hinder for fred. I 1949 protesterte Israel heftig på denne logikken, og fastholdt at de ikke ville samarbeide i fredsprosessen, dersom det internasjonale samfunnet ikke først åpnet døra til FN for dem. Og da det internasjonale samfunnet til slutt snudde i 1949, var ett av de viktigste argumentene at dersom man for alvor mente at staten Israel skulle ha livets rett som en suveren og uavhengig stat, så var det nødvendig ikke bare å si dette med ord – men å vise det med handling. På samme måte vil ikke norsk anerkjennelse av Palestina bety at Norge ikke støtter en to-stats løsning. Snarere tvert imot. Å anerkjenne Palestina kan like gjerne sees som direkte støtte til det eneste palestinske politiske alternativet som er basert på et ikke-voldelig, moderat program. Annerkjennelse kan med andre ord fungere som støtte til en videre fredsprosess, basert på forhandlinger.

FØLG INTERNASJONAL MOBILISERING!

AUF-leder Manu Hussaini

AUF mener Norge må anerkjenne staten Palestina fordi det er vår mulighet til å styrke palestinernes rolle og dermed også fredsforhandlingene som vil føre til en fri palestinsk stat. Norge har en historisk viktig rolle i kampen for palestinsk fred, og må følge den internasjonale mobiliseringa som pågår

ANERKJENNELSE GIR MER LIKEVERD

Bård Vegar Solhjell

SV mener Norge bør anerkjenne Palestina, slik 135 av verdens stater har gjort. Det palestinske folk fortjener selvstendighet og den staten de er lovet. En selvstendig palestinsk stat har vært et mål for norsk utenrikspolitikk i flere år, og er også den nåværende regjeringens mål. Men det har vært basert på et premiss om at staten Palestina ikke kan anerkjennes før det foreligger en avtale mellom

partene. SV mener en anerkjennelse av Palestina, med den statusheving som følger av det, kan styrke forhandlingssporet. Dette er den beste strategien Norge har for å bidra til å bevege konflikten mot en fredelig løsning. Selv om Palestina blir anerkjent som stat, vil staten fremdeles ikke ha kontroll over egne grenser eller ha en bærekraftig økonomi. Dette er riktige innvendinger, men de samme innvendingene gjelder faktisk mange av verdens reelt eksisterende stater. Det er i dag ingen reelle fredsforhandlinger med håp om en avtale som får slutt på okkupasjonen, og som gir Israel og Palestina sikkerhet. USAs president Barack Obama, og flere andre aktører, har sagt at det skjeve maktforholdet mellom partene er et hovedproblem i forhandlingene. En anerkjennelse av Palestina forut for en avtale vil kunne redusere skjevheten. Et sterkere press på Israel er nødvendig for å sikre framgang mot en avtale. SV mener at en anerkjennelse vil styrke forhandlingssporet og gjøre Palestina mer likeverdig med Israel.

↑ Palestinernes bevegelsesfrihet blir stadig mer begrenset.

Kilde: Jewish Voice for Peace—Chicago

FAKTA

I slutten av 2014 hadde 135 land i verden anerkjent Palestina som stat. Det utgjør 70 prosent av FNs medlemsland. Disse landene representerer 80 prosent av verdens befolkning. Norge er ikke blant disse. Israel og USA har kritisert palestinerne for å gå bort fra forhandlingssporet, mens palestinerne på sin side mener at de fint kan forhandle om fred med Israel selv om de anerkjennes som egen stat i FN.

Kilde: Globalis.no

PALESTINERERE I LIBANON

Etter krigen som brøt ut da Israel ble opprettet i 1948 flyktet om lag 750 000 palestinere fra hjemmene sine. Om lag 100 000 av dem dro til Libanon, og ble boende i flyktningleirer der. Antallet har økt som følge av naturlig befolkningsutvikling og senere grupper av flyktninger som har kommet på grunn av nye konflikter. FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger, UNRWA, anslår at det er rundt 400 000 lengeværende palestinske flyktninger i Libanon.

Levekårene for flyktningene er svært vanskelige, og de diskrimineres på en rekke områder. De er blant annet forhindret fra å praktisere yrker som krever høyere utdanning, og de er ved lov forhindret fra å eie eiendom eller overføre eiendom til sine barn i forbindelse med arveoppgjør.

Krigen i Syria har hatt katastrofale konsekvenser for Libanon. Landet har tatt imot over én million flyktninger – en enorm økonomisk, sosial og politisk byrde. Ifølge UNRWA er litt over 50 000 av disse flyktningene palestinere. Fattigdommen blant de lengeværende palestinske flyktningene er økende fordi de mister sine tradisjonelle jobbmuligheter til fordel for billigere arbeidskraft hos desperate syriske flyktninger, og de allerede overfylte flyktningleirene har blitt mer trangbodde med tilstrømmingen av nye palestinske flyktningene fra Syria.

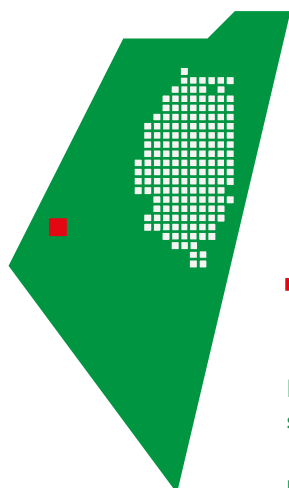

BOR I ISKALD HULE

Får ikke bygge hus på sin egen tomt

Den ene israelske regjeringen etter den andre har systematisk ødelagt palestinske hjem som en integrert del av sin ekspansjonspolitik i Palestina.

TEKST OG FOTO Julio De La Guardia

167

Palestinernes boområder er spredt på 167 enklaver.

Kilde: visualizingpalestine.org

Khaled Zir venter utenfor distriktsretten sammen med tre av sine døtre.

HVER RIVNINGSSAK ER en tragedie i seg selv, men enkelte saker skiller seg likevel ut. Som for eksempel det som skjedde med Khaled Zeer og familien hans. Khaled bor i Øst-Jerusalem, i bydelen Silwan. Da han giftet seg, søkte han om tillatelse til å bygge hus på en tomt registrert i hans navn. Etter hvert som familien vokste, bestemte Khaled seg for å ta sjansen og flytte til eiendommen sin, der han hadde satt opp en hytte som var stor nok til å få plass til dem alle. Men i august 2013 rykket bulldoserne inn og ødela både hytta og alt inventaret.

Khaled brakte saken inn for retten, og i mellomtiden tok han familien med seg til en hule der han pleide å ha hesten sin. Mens han forsøkte å gjøre det levelig der, mottok han en ordre fra den israelske oldsaksmyndigheten som nektet ham å endre på noe på grunn av hulens arkeologiske verdi.

– Siden vi ikke fikk lov til å fikse hulen, ble den veldig kald i løpet av vin-

FAKTA

Fra begynnelsen av okkupasjonen i 1967 og fram til i dag har Israel revet omkring 27 000 hus i Palestina. Under den første intifadaen (1987–1993) ble hundrevis av hus revet hvert år. I perioden etter undertegningen av Oslo-avtalen (1993–2000) sank tallet vesentlig. På denne tiden ødela Israel bare hus der noen av familiemedlemmene var mistenkt for å ha gjennomført terrorangrep. Under den andre intifadaen (2000–2005) begynte tallene igjen å øke. Etter at Mahmud Abbas ble valgt som president i Den palestinske selvstyremyndigheten i 2005, er det imidlertid blitt revet færre hus i Palestina.

Khaled Zir står foran huset som ble revet på tomte hans.

teren. Vi hadde to valg: enten å flytte til bake til foreldrene mine, eller ta sjansen på å bygge igjen mens vi forsvarte saken vår i retten, forklarer Khaled.

De valgte det siste alternativet, men i oktober 2014 ble hjemmet deres igjen ødelagt.

KOMPLISERT KONTROLLSYSTEM

Med henvisning til unntakslover fra den britiske mandatperioden har den israelske hæren kunnet gjennomføre denne type avstraffelser på Vestbredden, og fram til 2005 også på Gazastripen, basert på administrative og i hovedsak vilkårlige avgjørelser uten rettergang eller korrekte juridiske prosesser.

Øst-Jerusalem er et spesialtilfelle, noe som skyldes det faktum at de palestinske innbyggerne her ikke tilhører Den palestinske selvstyremyndigheten, men er permanente innbyggere i Israel. Og selv om de stadig er nødt til å bevise for israelske myndigheter at de bor i Jerusalem og ingen andre steder (ellers vil statusen deres bli opphevet) er de likevel bedre stilt. I deres tilfelle er det ikke hæren som utfører rivningene, men kommunen og innenriksdepartementet.

Selv om det relativt sett er en fordel å være underlagt sivil i stedet for militær jurisdiksjon, står de palestinske beboerne i Jerusalem overfor et ekstremt komplisert kontrollsystem som kombinerer opphevelse av boretthigheter, beslaglegging av jord, byggerestriksjoner og riving av hus. Faktisk er diskriminerende planlegging og boligpolitikk mer tydelig

i Jerusalem enn noe annet sted i Israel og Palestina. I Øst-Jerusalem har den palestinske befolkningen – om lag 300 000, mens de israelske bosetterne teller rundt 200 000 – bare tillatelse til å bygge på 17 prosent av landarealet. Videre er 35 prosent av arealet i planlagte palestinske nabolag fått status som «åpne landskapsområder» der det er forbudt å bygge. I snitt gjelder bare 13 prosent av boligbyggetillatelsene kommunen innvilger hvert år boliger i palestinske nabolag.

FLERE TUSEN RIVNINGSORDRER

Ifølge statistikken til en av Norsk Folkehjelps palestinske samarbeidspartnere, Al Maqdese for Society Development¹, er minst 1835 bygninger blitt revet i Øst-Jerusalem mellom 1967 og 2014, noe som har ført til intern fortrenkning av ca. 8500 borgere. Selv om det i det siste tiåret i snitt bare er revet ca. hundre boliger i året, er det i øyeblikket flere tusen rivningsordrer som venter på å iverksettes. Al Maqdeses administrative leder, Anas Abdeen, forteller hvordan palestinske innbyggere i Jerusalem er tvunget til å bygge uten tillatelse, fordi det vanligvis tar om lag ti år å få byggetillatelse.

– Den naturlige befolkningsveksten tvinger dem til å ta risikoen med å bygge først og forsøke å legalisere det i etterkant, sier Abdeen.

Al Maqdese skiller mellom fem kategorier rivningsordrer: administrative, juridiske, sikkerhetsbegrunnede, egenbesluttete og straffende. Den siste brukes for å straffe familiene til grove

lovovertreddere. Til tross for at dette er i strid med visse prinsipper i internasjonal rett – som forbyr kollektiv avstraffelse av befolkningen under okkupasjon samt represalier og bruk av trusler – og faktisk også Israels egne lover – som fastslår at borgere ikke kan straffes for andre handlinger enn sine egne – bruker staten dette straffetiltaket på grunn av avskrekkingseffekten.

DYPE PSYKISKE ARR

– Vi må huske at ødeleggelsen av hvert hus ikke bare innebærer materielle skader og økonomisk tap, men ødeleggelse av selve familien. Det etterlater dype psykiske arr i mennesker, slik at hver rivningssak ikke bare krever juridisk bistand, men også psykologisk hjelp, understreker tidligere kommunestyrermedlem med ansvar for Øst-Jerusalem, Meir Margalit.

Han har publisert de to mest omfattende studiene av rivninger. Etter de mange årene i kommunestyret og gjennom sin nåværende forskning har han støtt på et stort paradoks, nemlig at antallet lovbrudd vedrørende planlegging og boligbygging er større i Vest-Jerusalem, mens antallet rivninger der er minimalt.

– Det endelige målet er å beholde en jødisk majoritet i byen og å unngå en fremtidig arabisk ordfører, men befolkningsutviklingen er en prosess man kan bremse, men ikke stanse, og vi lever i et demokrati», konstaterer Meir Margalit.

¹ <http://www.al-maqdese.org/EN>

Blikk på verden

STOR GIVERGLEDE TIL MOTTAK

Dikemark har opplevd stor giverglede fra naboer og andre som tar kontakt for å gi bort klær og leker.

Line Weber Skjærpe og Anders Aurmo har samlet inn kjeledresser og ullklær gjennom sitt vennerettverk, som barna ved mottaket vil få glede av i vintermånedene. Skjærpe og Aurmo synes det er fint å kunne bidra med noe konkret og håndfast til mennesker som ikke deler av overfloden vår.

Ragnhild Aasland og Anette Staugaard i Homestart forteller at de har opplevd stor giverglede til vanskeligstilte familier blant innbyggerne i Asker. Like før jul fikk mottaket et hyggelig og overraskende besøk av de to frivillige damene fra Homestart, som hadde med seg flere sekker med flotte julegaver til barna som de hadde samlet inn fra Frivillighetens hus, Hasselbakken.

KONGELIGE GJESTER PÅ JUBILEUMSFEIRING

H.K.H. Kronprins Håkon og H.K.H. Kronprinsesse Mette-Marit deltok i fei-

ringen av Norsk Folkehjelps 75-årsjubileum som ble arrangert 5. desember. På spørsmål om hva kronprinsen syntes om feiringen, svarte han:

– Veldig bra. Folkehjelpen gjør en helt fantastisk innsats på veldig mange forskjellige områder, alt fra rednings-tjeneste til minerydding og annen type internasjonalt arbeid. Så det har vært veldig fint å være med å markere de første 75 årene, og så tror jo vi at det blir veldig mange flere år, for det er jo stort behov der ute, som det ble nevnt her inne. Men veldig fint å kunne være med på jubileet.

Peggy Hessen Følsvik holdt tale på vegne av fagbevegelsen og hun sa at på samme måte som Norsk Folkehjelp er stolte av sitt opphav i fagbevegelsen, er de minst like stolte av slektskapet til en organisasjon som Norsk Folkehjelp.

Norsk Folkehjelps mangeårige partner i El Salvador Comandos de Salvamento var de eneste offisielle gjestene som representerte våre partnere ute og deres generalsekretær, Roberto Cruz takket i sin tale for 30 års solidaritets-samarbeid med Norsk Folkehjelp.

LÅN EN RÅDGIVER

Hva kan vi hjelpe deg med? Norsk Folkehjelp låner ut ansatte og tillitsvalgte til lokallagene for å holde foredrag, gi inspirasjon og bidra til å skape aktivitet lokalt.

Norsk Folkehjelp starter ordningen «Lån en rådgiver», hvor lokallagene kan låne en rådgiver fra hovedkontoret eller tillitsvalgt for et foredrag eller en workshop. De ansatte og tillitsvalgte har kunnskap på svært mange felt, og kan brukes til å skape engasjement, bygge kompetanse i laget eller gi innsikt i et nytt tema. Det å låne en rådgiver er kostnadsfritt for lokallaget.

Det er laget en liten brosjyre med ideer til kurs og foredrag, men det er også anledning til å komme med ønsker. Norsk Folkehjelp tilrettelegger innhold og nivå slik at det er tilpasset lokallagets aktiviteter og behov, enten det er på strategisk eller mer praktisk nivå.

Lokallag kan ta kontakt med Inger Sandberg på ingers@npaid.org.

KLP STØTTER INTEGRERINGSARBEID

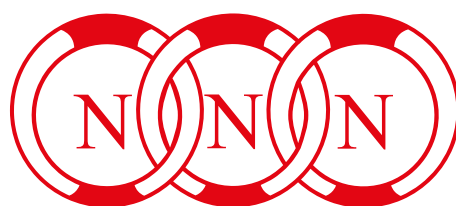
Den 25. september 2014 arrangerte KLP Frivillighetsvalget hvor de ansatte fikk velge samarbeidspartner. Konkurransen var hard, men til slutt gikk Norsk Folkehjelp av med seieren!

Det handler om at Norsk Folkehjelp og KLP sammen skal gjøre aktiviteter slik at «livet på vent» i asylmottak kan bli litt enklere.

Samarbeidsavtalen ble signert i februar, og samarbeidet er nå formelt i gang.

Eli Bleie Munkelien fra KLP (t.v.), Hanne Lin Prestegård, markedsjef i Norsk Folkehjelp og Eva Liavaag Næss, KLP

– fellesskap i hverdagen

Lilletorget 1 Postboks 8719 Youngstorget, 0028 Oslo
Tlf: 23 10 29 60 www.nnn.no

UNIT4
AGRESSO

ZANDA
AV MONIER

LO Media

Ingar Pettersen & Co as
Rådgivere i bedriftsutvikling og styring

– mer enn et fagforbund

**Et godt arbeidsmiljø
og topp sikkerhet
– to sider av samme sak**

Norsk Lokomotivmannsforbund

FOLK I GAZA KAN KLARE SEG SELV

Foto: Norsk Kvinde

Som Folkehjelper bidrar du til at det kan bli mulig

Sarah er 13 år og lever som i et fengsel. Det eneste hun har gjort galt er å være født i Gaza. Blokaden sperrer Sarah og 1,5 millioner andre palestinere inne. Halvparten av disse er barn. Sarah trenger Folkehjelp. Folkehjelp handler om å styrke folket i kampen for sine rettigheter. Folk i Gaza kan selv utvikle sitt samfunn, men da må deres stemme bli hørt og blokaden heves. Som fast giver i Norsk Folkehjelp støtter du Sarah og resten av Gazas unge befolkning.

Norsk Folkehjelp

**Støtt oss fast – bli FOLKEHJELPER
og gi 200 kr i måneden.**

Se www.folkehjelper.no eller ring 22 03 77 00

Norsk Folkehjelp takker for
støtten fra lokale klubber og foreninger

Norsk
Tjenestemannslag

Fellesforbundet

NTL Norsk
Medisinaldepot Avd. 54

NTL Skatt

Fellesforbundet
marinestasjonens
Fagforening

NTL Fiskeridirektoratet

**EL&IT
FORBUNDET**

Fellesforbundet
Avd. 25 Stavanger

NTL Folkehelseinstituttet

EL & IT
Elektroarbeidernes
Fagforening

Avd. 850
Oslo Grafisk Fagforening

NTL Mattilsynet

**EL&IT
FORBUNDET**
Distrikt Trøndelag

Norsk Folkehjelp takker sine hovedsamarbeidspartnere

HANDEL OG KONTOR I NORGE

– fellesskap i hverdagen

O. Kavli og Knut Kavlis Allmennyttige Fond

OM NORSK FOLKEHJELP

NORSK FOLKEHJELP er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, sanitet og redningstjeneste, integrering og asyl. Norsk Folkehjelp har rundt 13 000 medlemmer i Norge og 2200 ansatte i over 39 land.

OM APPELL

APPELL ER ET fagblad for Norsk Folkehjelps medlemmer, ansatte, samarbeidspartnere og støttespillere. Formålet med Appell er å formidle Norsk Folkehjelps synspunkter og bidra til intern og ekstern debatt omkring de standpunkt organisasjonen tar. Appell skal ha en fri og kritisk dekning av Norsk Folkehjelps aktiviteter nasjonalt og internasjonalt og etterstrebe å gi et realistisk bilde av resultatene av Norsk Folkehjelps arbeid og ressursinnsats.

HER FINNER DU OSS

Norsk Folkehjelps regionkontorer nåes på tlf.: 22 03 77 00

REGION NORD

Postboks 6166,
9291 TROMSØ
regionskontoret.nord@npaid.org

REGION MIDT-NORGE

Folkets Hus, Olav Tryggvassonsgt. 5
Postboks 172 Sentrum,
7401 TRONDHEIM
regionskontoret.midt@npaid.org

REGION VEST

Teatergt. 34, 5010 BERGEN
regionskontoret.vest@npaid.org

REGION ØST OG KURSKONTORET

Besøksadresse: Folkets Hus, Hunndalen
Postadresse: Pb 611, 2809 GJØVIK
regionskontoret.ost@npaid.org
kurs@npaid.org

B PostAbonnement

RETURADRESSE

Norsk Folkehjelp
Postboks 8844, Youngstorget
0028 OSLO

Rettferdig tilgang til naturressursar i Sudan

Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn.

Industri Energi støttar Norsk Folkehjelp sitt arbeid i Sudan, og bidreg med 1 million kroner over ein 4-års periode. Norsk Folkehjelp samarbeidar med lokale styresmakter og partnerar i Sør-Sudan for å sikre folk rettferdig tilgang til naturressursar. Det er også viktig å styrkje folket sin rett til å delta i politiske prosessar. Målet er å bidra til utvikling av eit politisk rammeverk der lokalbefolkninga kan vere med å bestemme korleis ressursane vert fordelt. Det er ein direkte samanheng mellom fattigdom og mangel på kontroll over naturressursar som land og vatn. I Sudan-programmet bidreg Industri Energi til sosial og økonomisk utvikling.

Norsk Folkehjelp
Solidaritet i praksis